

การทดลองภาคสนามเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือ
จำแนกตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ

นาย สรณะ วินิจฉัยกุล

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-0761-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FIELD EXPERIMENTS ON GENDER DIFFERENCES IN HELPING BEHAVIOR
CLASSIFIED BY GENDER HELPING SKILLS

Mr. Sarana Vinitchaikul

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Social Psychology

Faculty of Psychology
Chulalongkorn University
Academic Year 2001
ISBN 974-03-0761-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การทดลองภาคสนามเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมช่วยเหลือ
การช่วยเหลือ จำแนกตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ
โดย นายสรณะ วินิจจยกุล
สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คักนางค์ มณีศรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ)

.....กรรมการ
(อาจารย์จรุงกุล บวรพงศ์)

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรณะ วินิจฉัยกุล : การทดลองภาคสนามเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือ
จำแนกตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ (FIELD EXPERIMENTS ON GENDER
DIFFERENCES IN HELPING BEHAVIOR CLASSIFIED BY GENDER HELPING SKILLS)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ธีระพร อูวรรณโณ, 97 หน้า. ISBN 974-03-0761-2.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือ โดยใช้การขอ
ความช่วยเหลือ 6 อย่าง จำแนกตามทักษะในการช่วยเหลือของแต่ละเพศ คือ พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการ
ให้ความช่วยเหลือมากกว่าได้แก่ การเปิดขวดแยม และการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน
พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กันได้แก่ การตอบคำถามเวลา และ
การตอบคำถามสายรถประจำทาง พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าได้แก่ การตอบ
การสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก และการช่วยเหลือกระดาษห่อของขวัญ กลุ่มตัวอย่างของ
การทดลองแต่ละเรื่องสุ่มจากคนเดินถนนในกรุงเทพมหานคร ย่านรามคำแหง ลาดพร้าว สะพานควาย สะพานใหม่
บางแค และท่าพระจันทร์ เพศละ 60 คน รวม 120 คน ใช้ผู้ช่วยทดลองเพศละ 2 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สำหรับพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า ในการทดลองให้สัมภาษณ์เกี่ยว
กับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)
ส่วนการทดลองเปิดขวดแยมพบว่าเพศชายให้ความช่วยเหลือไม่แตกต่างจากเพศหญิง ในการทดลองทั้งสองเรื่อง
เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย ($p < .001$) ในการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา
ภายในบ้าน เพศชายให้ความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าช่วยเหลือเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)
ส่วนการทดลองเปิดขวดแยมพบว่าเพศชายให้ความช่วยเหลือแก่ทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน ในการทดลองทั้งสอง
เรื่อง เพศหญิงให้ความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าช่วยเหลือเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

2. สำหรับพฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน ในการทดลอง
ทั้งสองเรื่อง เพศชายให้ความช่วยเหลือไม่แตกต่างจากเพศหญิง ในการทดลองถามสายรถประจำทาง เพศหญิง
ได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) ส่วนการทดลองถามเวลาพบว่าเพศหญิงและ
เพศชายได้รับความช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน ในการทดลองทั้งสองเรื่อง เพศชายให้ความช่วยเหลือแก่ทั้งสองเพศ
ไม่แตกต่างกัน และเพศหญิงให้ความช่วยเหลือแก่ทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน

3. สำหรับพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย ในการทดลอง
สัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ
($p < .001$) ในการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมี
นัยสำคัญ ($p < .01$) ในการทดลองทั้งสองเรื่อง เพศชายได้รับความช่วยเหลือไม่แตกต่างจากเพศหญิง เพศชาย
ให้ความช่วยเหลือแก่ทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน และเพศหญิงให้ความช่วยเหลือแก่ทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน

หลักสูตร จิตวิทยาสังคม
สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4278138238 : MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: FIELD EXPERIMENTS / GENDER DIFFERENCES / SEX DIFFERENCES /
HELPING BEHAVIOR / HELPING SKILLS

SARANA VINITCHAIKUL : FIELD EXPERIMENTS ON GENDER DIFFERENCES
IN HELPING BEHAVIOR CLASSIFIED BY GENDER HELPING SKILLS.

THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. THEERAPORN UWANNO, Ph.D. 97 pp.
ISBN 974-03-0761-2.

The purpose of this research was to study gender differences in helping behavior through six types of request classified by gender helping skill (behaviors which males tend to have higher skill: jam bottle opening and answer an interview about home water supply instrument; behaviors which males and females do not differ in terms of skill: answering request for time and answering inquiry about bus line; and behaviors which females tend to have higher skill: answering interview about detergent efficiency and gift wrapping paper selection). Participants in each experiment were 60 male and 60 female passerby on the streets in Bangkok randomly selected in Ramkamhaeng road, Ladphrao road, Sapankwai, Sapanmai, Bangkae, and Taprachan. All experiments had 2 male and 2 female confederates.

The results show that :

1. Behaviors which males have more helping skill: In the answering interview about home water supply instrument experiment, males are significantly more likely to help than females ($p < .01$), but in the jam bottle opening experiment, males and females helping behaviors do not differ. In both experiments, females receive help significantly more than males ($p < .001$). In answering the interview about home water supply instrument, males help females significantly more than help males ($p < .01$), but in the jam bottle opening experiment, males do not differ in terms of helping females and helping males. In both experiments, females help females significantly more than help males ($p < .01$).

2. Behaviors which males and females do not differ in terms of skill: In both experiments, helping behaviors do not differ. In the inquiry for bus line experiment, females are significantly more likely to receive help than males ($p < .01$), but in the request for time experiment, males and females do not differ in term of receiving help. In both experiments, males do not differ in the terms of helping females and helping males, and females do not differ in terms of helping females and helping males.

3. Behaviors which females have more helping skill: In the answering interview about detergent efficiency experiment, females help significantly more than males ($p < .001$). In the gift wrapping paper selection experiment, females help significantly more than males ($p < .01$). In both experiments, males and females do not differ in terms of receiving help. In both experiments, males do not differ in terms of helping males and helping females, and females do not differ in terms of helping males and helping females.

Program Social Psychology

Student's signature.....

Field of study Social Psychology

Advisor's signature.....

Academic year 2001

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูวรรณโณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นอกจากท่านจะให้ความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาแล้ว ยังได้กรุณาให้คำแนะนำด้านการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมากมาตั้งแต่ต้น ท่านได้ช่วยจุดประกายความคิดและแนะนำหัวข้อที่น่าสนใจให้ผู้วิจัยได้เลือกตามความสนใจ ให้ข้อคิดเห็น กำลังใจ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างละเอียดด้วยความเมตตาเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัคนางค์ มณีศรี และอาจารย์จรวงศ์ บุรพวงส์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง อีกทั้งยังคอยสอบถามความคืบหน้าของงาน และให้กำลังใจผู้วิจัยอยู่บ่อยครั้ง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย คุณลุง คุณป้า และญาติพี่น้องทุกท่าน ที่คอยห่วงใยสอบถามความก้าวหน้าในการเรียนอยู่เสมอ ขอขอบคุณคุณคุณเนตยา วินิจฉัยกุล ที่ได้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นสำรวจ เป็นภรรยาที่น่ารัก และอดทนของผู้วิจัยตลอดช่วงระยะเวลาที่ศึกษา ขอขอบคุณเพื่อน ๆ จิตวิทยาสังคมทุกท่าน ที่ช่วยคิดพฤติกรรม ให้ความเป็นเพื่อน แลกเปลี่ยนความรู้สึกร่วม กำลังใจ และร่วมทุกข์ร่วมสุข ตลอดระยะเวลาที่เรียนด้วยกัน ขอขอบคุณผู้ช่วยทดลองทุกท่านที่ตั้งใจทำงานอย่างขยันขันแข็ง รวมถึงท่านอื่น ๆ ที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้มีส่วนช่วยให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้

ขอกราบขอบพระคุณคุณยายและคุณลุงผู้ล่วงลับไปแล้ว ท่านทั้งสองเป็นกำลังใจและเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้จนสำเร็จ

และท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณคุณแม่เป็นอย่างสูง ที่เป็นผู้ให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้วิจัยมีโอกาสได้เรียน ดูแลเอาใจใส่ เข้าใจ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความรักตลอดมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สรณะ วินิจฉัยกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉุ
บทที่	
1 บทนำ	1
ปัญหา	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
การพัฒนาสมมติฐาน.....	16
ความหมายของคำที่ใช้	19
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	21
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	21
ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย.....	21
สมมติฐานของการวิจัย	22
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	23
2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
ประชากร	25
กลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
วิธีดำเนินการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 อภิปรายผลการวิจัย.....	63
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	79
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก ผลการสำรวจพฤติกรรม	82
ภาคผนวก ข พฤติกรรมที่จะนำไปใช้สร้างแบบสำรวจ	86
ภาคผนวก ค แบบสำรวจพฤติกรรม	89
ภาคผนวก ง แบบฟอร์มบันทึกผลการทดลอง	93
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน	94
ภาคผนวก ฉ รายการสายรถประจำทางที่ผ่านสะพานควาย และผ่านหรือหมดระยะที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ	95
ภาคผนวก ช แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก	96
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	97

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอ ความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองเปิดขวดแยม.....	40
2 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ ทั้งสองเพศ ของการทดลองเปิดขวดแยม.....	41
3 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ที่ได้รับจากผู้ถูกขอ ความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองเปิดขวดแยม.....	41
4 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองเปิดขวดแยม.....	42
5 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองเปิดขวดแยม.....	42
6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอ ความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา ภายในบ้าน.....	43
7 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ ทั้งสองเพศ ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา ภายในบ้าน.....	44
8 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ที่ได้รับจากผู้ถูกขอ ความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา ภายในบ้าน.....	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา ภายในบ้าน.....	45
10 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา ภายในบ้าน.....	46
11 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอ ความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองถามเวลา.....	47
12 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ ทั้งสองเพศ ของการทดลองถามเวลา.....	48
13 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ที่ได้รับจากผู้ถูกขอ ความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองถามเวลา.....	49
14 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองถามเวลา.....	49
15 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองถามเวลา.....	49
16 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอ ความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองถามสายรถประจำทาง.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ ทั้งสองเพศ ของการทดลองถามสายรถประจำทาง.....	51
18 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ที่ได้รับจากผู้ถูกขอ ความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองถามสายรถประจำทาง.....	52
19 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองถามสายรถประจำทาง.....	52
20 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองถามสายรถประจำทาง.....	53
21 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอ ความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพ ของผงซักฟอก.....	53
22 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ ทั้งสองเพศ ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก.....	54
23 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือ ทั้งสองเพศ ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของ ผงซักฟอก.....	55
24 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศชายและเพศหญิง ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของ ผงซักฟอก.....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศชายและเพศหญิง ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของ ผงซักฟอก.....	56
26 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอ ความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ.....	56
27 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ ทั้งสองเพศ ของการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ.....	57
28 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือ ทั้งสองเพศ ของการเลือกกระดาษห่อของขวัญ.....	58
29 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศชายและเพศหญิง ของการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ.....	58
30 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือ ของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศชายและเพศหญิง ของการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ.....	59
31 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	61
32 สรุปร้อยละการให้/ได้รับความช่วยเหลือ ของการทดลองทั้ง 6 เรื่อง จำแนกตามเพศของผู้ถูกขอ/ผู้ขอความช่วยเหลือ.....	62

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 รูปแบบการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉิน.....	8
2 แนวโน้มการให้ความช่วยเหลือจำแนกตามเพศของผู้ให้ความช่วยเหลือ เพศของผู้ต้องการความช่วยเหลือ และประเภทของสถานการณ์.....	15
3 รูปแบบการตัดสินใจเลือกเพศของผู้ขอและผู้ถูกขอความช่วยเหลือ.....	77

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาว่า หากพฤติกรรมการช่วยเหลือมีความแตกต่างกันในด้านทักษะของผู้ให้ความช่วยเหลือ คือเป็นพฤติกรรมที่เพศใดเพศหนึ่งมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าอีกเพศหนึ่ง หรือมีทักษะพอ ๆ กัน จะส่งผลต่อความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือหรือไม่อย่างไร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่คนเราจะอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขได้ จำเป็นต้องมีการช่วยเหลือกันบ้างตามสมควร โดยไม่มัวแต่คิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนหรือถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้หนึ่งหรือหน่วยงานหนึ่ง หน่วยงานใด เพราะคนในสังคมมีเป็นจำนวนมากจึงไม่มีทางที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจะสามารถติดตามมาให้ความช่วยเหลือได้ในทันที ดังนั้นหากคนในสังคมไม่ช่วยเหลือกันเองก่อนแล้วอาจนำมาซึ่งความสูญเสียที่มากกว่าที่ควรจะเป็นได้

ในปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุได้เพิ่มขึ้นอย่างมากทั้งทางด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งความสะดวกสบายและความมีหน้ามีตาอันเป็นที่ทุกคนต้องการ การแสวงหาสิ่งเหล่านี้มาครอบครองได้ต้องใช้เงิน ทำให้คนในสังคมต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะให้ได้เงินมาซื้อสิ่งเหล่านั้นไม่ว่าจะโดยวิธีใด คนส่วนหนึ่งใช้วิธีสุจริต โดยการขยันขันแข็งทำงานในหน้าที่ของตนและเก็บหอมรอมริบ แต่ก็ยังมีคนอีกส่วนหนึ่งที่ใช้วิธีทุจริตสารพัดรูปแบบ ทั้งจี้ปล้น ฉ้อราษฎร์บังหลวง ทุจริตต่อหน้าที่ และต้มตุ๋นหลอกลวง การถูกเบียดเบียนในรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้คนในสังคมปัจจุบันลดความไว้วางใจกันลง เห็นแก่ตัวมากขึ้น การให้ความช่วยเหลือกันก็ลดลง

การสอนเด็กของผู้ใหญ่ในปัจจุบันจะเป็นไปพร้อมกันสองด้านคือ ด้านหนึ่งผู้ใหญ่จะสอนให้เด็ก ๆ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ ให้ความช่วยเหลือกัน เด็กชายจะถูกสอนให้ทำตัวเป็นสุภาพบุรุษ สอนให้ตระหนักว่าเพศชายเป็นเพศที่แข็งแรง และเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า ดังนั้นเพศชายจึงควรให้ความช่วยเหลือเพศหญิง ส่วนเด็กหญิงก็จะรับรู้ถึงสิ่งที่ผู้ใหญ่ปลูกฝังให้เด็กชายดังกล่าว เช่นเดียวกัน จึงมักจะขอความช่วยเหลือจากเด็กชายและพูดย้ำเรื่องความเป็นสุภาพบุรุษอยู่บ่อย ๆ แต่ในอีกด้านหนึ่งผู้ใหญ่จะสอนเด็กทั้งสองเพศให้ระวังตัว อย่าข้องแวะกับคนแปลกหน้าไม่ว่าเขาจะเข้ามาพูดกับเราอย่างไร การแต่งกายอย่างไร และอยู่ในสถานการณ์อย่างไร การรับรู้ข้อมูลลักษณะนี้เกิดขึ้นตลอดตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่ เพื่อน พี่น้อง และคนรู้จักต่างพากันมาเล่าประสบการณ์การโดนหลอกลวงให้ฟัง นอกจากนั้นยังมีข้อมูลจากแหล่งอื่นอีกเช่น โฆษณาทางโทรทัศน์โฆษณาหนึ่งในอดีต เป็นผู้ชายนั่งรถยนต์มาด้วยกันสองคน เมื่อขับมาได้สักระยะหนึ่งก็เห็นคนล้มอยู่ที่ข้างถนน คนขับจึงพูดว่า “นั่นเขาเป็นอะไรนะ จอดช่วยเขาหน่อยดีกว่า” คนที่นั่งมาด้วยรีบห้ามว่า “อย่าเชียวนะ เตี้ยมมันก็หาว่าเราเป็นคนชนหรือ” ถึงแม้ว่าจะมีข้อความชักชวนให้คนมีน้ำใจช่วยเหลือกัน แต่ก็เป็นการนำเสนอสิ่งที่ตรงกันข้ามออกมาพร้อมกันด้วย ซึ่งก็มีความเป็นไปได้ว่า มีคนจำนวนไม่น้อยที่เลือกรับรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของตนเอง มากกว่าจะช่วยเหลือผู้อื่น

เหตุการณ์หนึ่งซึ่งเกิดขึ้นจริงที่จังหวัดเชียงราย ชายคนหนึ่งขับรถจักรยานยนต์เพียงคนเดียวไปตามถนนบนภูเขาแล้วถูกยิง 1 นัด ชายคนนี้ยังมีสติเพียงพอที่จะขับรถต่อไปได้อีกระยะหนึ่งก่อนที่รถจะล้มลงข้างทาง เขาพยายามขอความช่วยเหลือจากรถยนต์ที่แล่นผ่านไปมาเป็นระยะ ๆ แต่ไม่มีผู้ใดให้ความช่วยเหลือจนเวลาผ่านไปหลายชั่วโมงจึงมีคนจอดรถรับไปส่งโรงพยาบาล และชายผู้นั้นก็เสียชีวิตในเวลาต่อมา

การที่คนที่ขับรถผ่านไปมาส่วนมากไม่จอดรถให้ความช่วยเหลือแก่ชายผู้นั้นอาจเกิดจากสาเหตุที่เป็นไปได้หลายประการเช่น กลัวว่าเมื่อรับไปส่งโรงพยาบาลแล้วจะต้องเสียเวลาไปเป็นพยาน หรืออาจถูกกล่าวหาจากผู้บาดเจ็บว่าเกี่ยวข้องกับคนยิง หรือเป็นคนยิงเสียเอง หรือไม่ก็คนที่ขอความช่วยเหลือนั้นก็กลับแสดงตัวเป็นโจรปล้นคนที่จอดรถลงไปให้ความช่วยเหลือ คนส่วนมากจึงคิดว่าควรขับรถผ่านไปให้เร็วที่สุดและทำตัวไม่รู้ไม่เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นจะเป็นการปลอดภัยที่สุด

ขณะที่การช่วยเหลือกันในสังคมปัจจุบันลดน้อยลงอย่างมาก แต่ก็ยังมีให้เห็นอยู่บ้าง โดยเฉพาะในที่ที่ปลอดภัยต่อผู้ให้การช่วยเหลือ เช่นการจอดรถช่วยคนที่รถเสียบนถนนในกรุงเทพมหานคร สังเกตได้จากในรายการวิทยุ จ.ส.100 หากมีใครโทรศัพท์เข้าไปบอกว่ารถเสีย ขอความช่วยเหลือ ไม่นานก็จะมีรายการรายงานว่าได้รับการช่วยเหลือจากคนที่ขับรถผ่านไปบริเวณนั้นแล้ว หรือหากใครขับรถที่ยางแบนหรือปิดประตูรถไม่สนิทไปตามท้องถนน จะมีคนในรถคันอื่นกวดแตรและส่งสัญญาณบอกถึงความผิดปกติของรถเราเป็นจำนวนมาก

อย่างไรก็ตาม การช่วยเหลือกันก็ยังคงมีอยู่ในสังคมไทยแต่ก็เป็นไปอย่างระมัดระวังและต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนก่อนที่จะขอและให้ความช่วยเหลือ หากคิดว่าปลอดภัยแล้วควรพิจารณาต่อไปว่าจะขอความช่วยเหลือเรื่องอะไร เพศใดควรจะเป็นผู้ขอ และควรขอความช่วยเหลือจากเพศใด จึงจะได้รับความช่วยเหลือมากที่สุด

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีบทบาททางสังคมของ Eagly

Eagly ได้สร้างทฤษฎีขึ้นจากงานวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศของเขาเอง (Eagly & Wood, 1982 อ้างถึงใน Eagly, 1987; Eagly & Carli, 1981; Eagly & Crowley, 1986) ทฤษฎีนี้เน้นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมที่แตกต่างกันของแต่ละเพศที่เป็นผลมาจากบทบาททางสังคม บทบาททางสังคมนี้มีผลต่อพฤติกรรมของแต่ละเพศมากกว่าความเชื่อและค่านิยมที่มาจากจากการอบรมสั่งสอนและทางชีววิทยา สามารถใช้ทำนายความแตกต่างทางเพศได้

บทบาททางสังคมได้รับการยอมรับจากนักสังคมศาสตร์ว่าเป็นสาเหตุของความแตกต่างทางเพศ (Eagly, 1986) การที่สมาชิกในสังคมมีสถานภาพในสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่แตกต่างกันไปย่อมจะต้องแสดงบทบาทให้เหมาะสมกับสถานภาพที่ตนมีอยู่ในขณะนั้น เช่น มีสถานภาพเป็นพ่อก็ต้องแสดงบทบาทที่พ่อควรจะมี เป็นเพศชาย เป็นเพศหญิง ก็จะต้องแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมตามบรรทัดฐานของสังคมนั้น ๆ จึงทำให้เกิดพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเพศ (Sex-type behavior) ขึ้น

บทบาททางเพศเป็นตัวกำหนดความแตกต่างทางเพศ

นักจิตวิทยาาระบุว่าบุคคลมีบทบาททางสังคมตามเพศ บทบาททางเพศเป็นสิ่งที่สังคมที่บุคคลคนนั้นอยู่คาดหวังให้เขาปฏิบัติตัวให้เหมาะสมกับเพศของตัวเอง บทบาททางสังคมของเขาเหล่านั้นจึงแตกต่างกันไปตามเพศ การที่เพศหญิงและเพศชายมีพฤติกรรมต่างกันเป็นเพราะมีบทบาททางสังคมไม่เหมือนกัน เช่น ในสำนักงาน เพศชายมักจะได้บทบาทเป็นผู้บริหาร ในขณะที่เพศหญิงมักจะไปทำงานธุรการ

เนื่องมาจากความเชื่อที่ว่า เพศหญิงมีความยึดถือส่วนรวมมากกว่า คือไม่เห็นแก่ตัวและคำนึงถึงคนอื่น มีความยึดถือตนเองน้อยกว่าเพศชาย Eagly และ Steffen (1984) ได้นำความเชื่อเหล่านี้มาตั้งสมมติฐานเพื่อหาความแตกต่างในบทบาททางสังคมของเพศหญิงกับเพศชาย ข้อแรกคือเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีตำแหน่ง สถานภาพ และอำนาจหน้าที่ที่ต่ำกว่าเพศชาย ข้อที่สองคือเพศหญิงมีแนวโน้มจะเป็นแม่บ้านและทำงานที่ไม่ได้รับค่าจ้าง ผลการศึกษาของ Eagly และ Steffen ปฏิเสธสมมติฐานข้อแรกแต่สนับสนุนสมมติฐานตามข้อหลัง ในการทดลอง ผู้ร่วมการทดลองรับรู้ภาพในความคิดของเพศหญิงและเพศชายเหมือนทั่ว ๆ ไป แม่บ้านทั้งหญิงและชายถูกรับรู้ว่ามีภาระหน้าที่เน้นความสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง (High in communion) และยึดถือตนเองต่ำ (Low in agentic) ส่วนลูกจ้างทั้งหญิงและชายถูกรับรู้ว่ามีภาระหน้าที่เน้นความสัมพันธ์กับผู้อื่นต่ำ และยึดถือตนเองสูง แม้ว่าลูกจ้างหญิงจะถูกรับรู้ว่ามีภาระหน้าที่ยึดถือตนเองสูงกว่าลูกจ้างชายก็ตาม

Eagly และ Steffen (1984) ยังพบอีกว่า ไม่ว่าเพศหญิงหรือเพศชายหากได้รับบทบาทแม่บ้านจะคำนึงถึงคนอื่นมากกว่าตัวเอง และไม่ว่าเพศหญิงหรือเพศชายหากไปเป็นลูกจ้างจะคำนึงถึงตัวเองมากกว่าจะคำนึงถึงคนอื่น การตรวจสอบว่าเพศหญิงมีลักษณะคำนึงถึงคนอื่น เพศชายมีลักษณะคำนึงถึงตนเองนั้น นอกจากจะพิจารณาจากการมีบทบาทอาชีพที่ต่างกันในแต่ละเพศแล้วยังสามารถพิจารณาจากสถานภาพทางสังคม โดยทั่วไปพบว่าคนมีภาพในความคิดว่าเพศหญิงมีสถานภาพต่ำกว่าเพศชาย ในองค์กรก็พบว่าเพศชายมีตำแหน่งซึ่งมีสถานภาพและอำนาจสูงกว่าและมีความก้าวหน้ามากกว่าเพศหญิง แม้จะมีเพศหญิงออกมาทำงานเป็นลูกจ้างก็มักมีตำแหน่งที่มี

สถานภาพต่ำ มีอำนาจน้อย และถูกจำกัดความก้าวหน้า ส่วนในครอบครัวพบว่าสามีมีอำนาจและสถานภาพสูงกว่าภรรยา

ภาพในความคิดเกี่ยวกับการยึดถือส่วนรวมของเพศหญิงมีอยู่ว่าเพศหญิงใส่ใจในสวัสดิภาพของผู้อื่นมากกว่าเพศชาย มีการศึกษาหลายอย่างยืนยันความเชื่อนี้โดยการแสดงว่าเพศหญิงมีการเอาใจใส่และทะนุถนอมมากกว่า เช่น ให้ความรัก สามารถอุทิศตัวเพื่อผู้อื่นได้อย่างสมบูรณ์ กระตือรือร้นที่จะคอยปลอบใจคนที่กำลังรู้สึกเจ็บปวด ช่วยเหลือ ใจดี เห็นอกเห็นใจ และรักเด็ก (Bem, 1974; Broverman, I. K., Vogel, Broverman, D. M., Clarksen, & Rosenkrantz, 1972 อ้างถึงใน Eagly, 1987)

ส่วนภาพในความคิดเกี่ยวกับการยึดถือตนเองของเพศชาย อธิบายในด้านนิสัยที่ชอบควบคุมและกล้าแสดงออก ซึ่งเชื่อกันว่าเพศชายมีมากกว่าเพศหญิง มีการศึกษาจำนวนมากที่แสดงให้เห็นถึงความมั่นใจในตนเองของเพศชาย เช่น ก้าวร้าว ทะเยอทะยาน ชอบมีอำนาจเหนือกว่า ใช้จ่าย แสดงความเป็นผู้นำ และไม่ขึ้นกับใคร (Bem, 1974; Broverman et al., 1972; Spence & Helmreich, 1978 อ้างถึงใน Eagly, 1987) นอกจากนี้ เพศชายยังมีลักษณะเกี่ยวกับความคาดหวังส่วนตัว เช่น เชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองเหนือกว่า กล้าตัดสินใจ และในด้านของรูปแบบส่วนตัว เช่น ตรงไปตรงมา ชอบผจญภัย และไม่ย่อท้อ

บทบาททางเพศกับลักษณะทางกายภาพ

ทั้งลักษณะการคำนึงถึงตนเองของเพศชายและการคำนึงถึงผู้อื่นของเพศหญิงต่างก็สามารถโยงไปถึงลักษณะทางกายภาพของเพศหญิงและเพศชายได้ Deaux และ Lewis (1984) พบว่าลักษณะทางกายภาพของเพศชาย เช่น สูง แข็งแรง บึกบึนมั่นคง และไหล่กว้าง ลักษณะทางกายภาพของเพศหญิง เช่น มีเสียงนุ่มนวล รูปร่างสวยงาม ลักษณะเหล่านี้เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วก็น่าจะสามารถส่งผลต่อการที่คนจะรับรู้ว่าเป็นเพศชายคำนึงถึงตนเองและเพศหญิงคำนึงถึงผู้อื่นได้

ทักษะที่ได้จากบทบาททางสังคม

จากการที่แต่ละเพศได้มีบทบาททางสังคมแตกต่างกัน ทำให้ทักษะที่ได้จากบทบาทนั้นแตกต่างกันไปด้วย เช่น เพศชายมีบทบาทเกี่ยวกับรถยนต์ ดังนั้นเพศชายก็มีแนวโน้มจะได้รับความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับรถยนต์และเครื่องยนต์กลไก เพศหญิงมีบทบาททางสังคมเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก ก็จะได้รับความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการดูแลเด็กมาด้วยเช่นกัน ทักษะเหล่านี้ทำให้เพศชายมีแนวโน้มจะให้ความช่วยเหลือผู้อื่นทางด้านรถยนต์หรือเครื่องยนต์กลไก และเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่นทางด้านที่เกี่ยวกับเด็ก กล่าวได้ว่าบทบาททางสังคมเป็นตัวกำหนดทักษะของแต่ละเพศ การมีทักษะในเรื่องใดจะทำให้บุคคลรู้สึกว่าคุณมีความสามารถและรู้สึกสบายใจที่จะให้การช่วยเหลือผู้อื่นในเรื่องนั้น Deaux, Piliavin, และ Unger ได้สรุปไว้ว่า บุคคลไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็ตามที่มีรู้สึกว่าตนมีความสามารถและสะดวกในการทำพฤติกรรมใด ก็จะมีแนวโน้มมากขึ้นที่จะทำพฤติกรรมนั้น (Deaux, 1976; Piliavin & Unger, 1985 อ้างถึงใน Eagly, 1987)

ทักษะและความเชื่อบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคมก็ได้มาจากการอบรมสั่งสอน (Merton & Kitt, 1950 อ้างถึงใน Eagly, 1987) เช่น นักกฎหมายเรียนมาจากโรงเรียนกฎหมาย ลูกจ้างใหม่ต้องเป็นพนักงานฝึกหัดอยู่ระยะหนึ่ง และวัยรุ่นก็มักจะได้ฝึกโดยการเป็นพี่เลี้ยงเด็ก ทักษะและความเชื่อที่ได้จากการฝึกปฏิบัติมาก่อนเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติตามบทบาทได้อย่างดี แต่การจัดแบ่งให้แต่ละเพศได้รับการฝึกฝนในบทบาทเหล่านี้ก็ไม่เท่ากัน เช่น วัยรุ่นที่เป็นพี่เลี้ยงเด็กมักจะเป็นเพศหญิงเสียมากกว่า ทำให้เกิดทักษะและความเชื่อเฉพาะแต่ละเพศขึ้น เพศหญิงก็จะได้ทักษะและความเชื่อในการเลี้ยงดูเด็กสูงกว่าเพศชาย

รูปแบบการช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ฉุกเฉิน

เมื่อบุคคลต้องพบกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีผู้ต้องการความช่วยเหลือ และหากสถานการณ์นั้นมีลักษณะซับซ้อน ไม่ได้เป็นเพียงการช่วยเหลือเล็ก ๆ น้อย ๆ การตัดสินใจว่าจะช่วยหรือไม่ช่วยนั้น Latane และ Darley (1970) ได้เสนอรูปแบบไว้ มีลักษณะเป็นขั้นตอน 5 ขั้น ดังนี้

1. สังเกตเห็นว่ามีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น การที่เราจะสังเกตเห็นเหตุการณ์ที่คนอื่นต้องการความช่วยเหลืออาจไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เนื่องจากคนเราเลือกที่จะสนใจสิ่งแวดล้อมในบางสิ่งเท่านั้น เช่น เวลาเดินก็มักจะมองไปข้างหน้า จึงมักจะมองไม่เห็นคนที่เป็นลมอยู่ในร้านค้าข้างทาง หรือหากเป็นคนต่างถิ่นด้วยแล้ว โอกาสที่จะสังเกตเห็นสิ่งที่แปลกไปจากสิ่งปกติที่บริเวณนั้นเป็นกันอยู่ก็จะน้อยด้วย หากคนเราไม่เห็นสิ่งผิดปกติแล้ว แน่หนอนว่าการช่วยเหลือจะไม่เกิดขึ้น แต่หากสังเกตเห็นก็จะเข้าสู่ขั้นตอนต่อไป

2. ตีความว่าเหตุการณ์นั้นเป็นเหตุการณ์ที่ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ เมื่อเห็นเหตุการณ์แล้วผู้พบเห็นจะต้องตีความต่อไปว่า เหตุการณ์นั้นเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือไม่ ผู้เคราะห์ร้ายนั้นต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ เช่น การได้ยินเสียงผู้หญิงกรีดร้องออกมาจากบ้านข้าง ๆ อาจเป็นการทะเลาะกันธรรมดาภายในครอบครัวของเขา หรืออาจเป็นการซ้อมละคร หรือหากพบเห็นคนนั่งร้องไห้อยู่ข้างถนน มีเลือดไหล และมีมีดอยู่ใกล้ ๆ เขาอาจต้องการความช่วยเหลือเพราะโดนมีดบาดแล้วไม่ทราบจะทำอย่างไร หรืออาจเป็นคนเมายาบ้าที่พร้อมจะคว้ามิดขึ้นมาจับเราเป็นตัวประกัน หากเราพยายามจะเข้าไปช่วยเหลือก็เป็นได้ แต่ถ้าผู้พบเห็นสามารถตีความได้ชัดเจนว่าผู้้นต้องการความช่วยเหลือจริง ๆ เช่น ได้รับการร้องขอด้วยท่าทางที่ไม่ผิดปกติแล้ว ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนต่อไป

3. ตัดสินใจว่าจะช่วยเหลือหรือไม่ นั่นคือผู้พบเห็นตัดสินใจระดับความรับผิดชอบของตนเองว่า ในเมื่อเห็นเหตุการณ์และเหตุการณ์นั้นฉุกเฉินจริงแล้ว จะช่วยเหลือหรือไม่ สิ่งที่ผู้พบเห็นจะต้องพิจารณาคือ

3.1 ความสามารถของผู้พบเห็น สิ่งที่ต้องพิจารณาคือลักษณะทางกายภาพของผู้พบเห็น เช่น ผู้พบเห็นเป็นผู้หญิงตัวเล็กและกำลังไม่สบาย ควรจะช่วยเหลือคนที่มาขอร้องไห้ช่วยขึ้นรถตู้ที่จอดขวางในท้องถนนหรือไม่ พบเห็นคนที่มีปัญหาทรนเสียมาขอให้ช่วย ต้องพิจารณาว่าเรามีความรู้ด้านเครื่องยนต์หรือไม่

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พบเห็นกับผู้เคราะห์ร้าย ผู้เคราะห์ร้ายเป็นญาติ เพื่อน หรือเป็นคนแปลกหน้า เช่น ถ้าผู้เคราะห์ร้ายเป็นภรรยาของผู้พบเห็นเอง แน่หนอนว่าโอกาสที่ผู้พบเห็นจะตัดสินใจช่วยเหลือต้องมีมากกว่าที่ผู้เคราะห์ร้ายเป็นคนแปลกหน้า

3.3 บทบาททางสังคมของผู้พบเห็น เช่น ผู้พบเห็นเป็นตำรวจ ควรจะช่วยเหลือหรือไม่

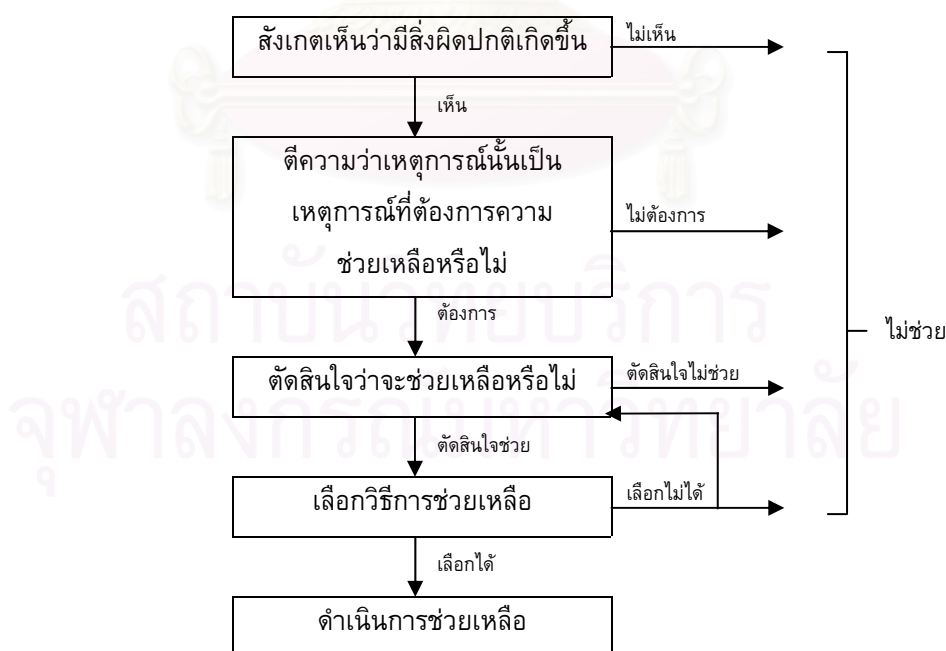
3.4 มีผู้พบเห็นอื่นอีกหรือไม่ ประเด็นนี้มีความสำคัญมากที่ผู้พบเห็นจะใช้เป็นตัวตัดสินใจว่าจะให้ความช่วยเหลือหรือไม่ หากไม่มีผู้พบเห็นคนอื่นในทีนั้นเลย โอกาสที่จะตัดสินใจช่วยเหลือจะมีสูง เพราะไม่สามารถกระจายความรับผิดชอบไปให้ใครได้ แต่หากผู้พบเห็นมีหลายคนจะเกิดการเกี่ยงกัน

แต่แต่ละคนจะรู้สึกรับผิดชอบต่อการที่จะต้องช่วยเหลือน้อยลง เกิดความรู้สึกว่า “ทำไมต้องเป็นฉัน” ปรากฏการณ์ที่การมีผู้พบเห็นคนอื่นอยู่ด้วยส่งผลให้มีการให้ความช่วยเหลือน้อยกว่าเมื่อมีผู้พบเห็นเพียงคนเดียว Latane และ Darley เรียกว่า “ผลของผู้ดูที่ไม่เกี่ยวข้อง” (Bystander effect)

4. เลือกวิธีการช่วยเหลือ เมื่อผู้พบเห็นตัดสินใจได้แล้วว่าจะให้ความช่วยเหลือ ขั้นตอนต่อไปจะต้องพิจารณาว่าจะช่วยอย่างไร วิธีการช่วยเหลือนี้นแบ่งได้เป็นสองแบบใหญ่ ๆ คือทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือการเข้าไปจัดการกับสถานการณ์นั้นด้วยตนเอง เช่น การเข้าไปปฐมพยาบาลคนเป็นลมด้วยตนเอง ส่วนทางอ้อมก็จะเป็นการช่วยเรียกแพทย์ พยาบาล หรือผู้มีความรู้มาช่วย จะเห็นได้ว่า การช่วยเหลือทางตรงนั้น ผู้พบเห็นจำเป็นต้องอาศัยทักษะและความรู้ในเรื่องนั้นด้วย หากไม่มีความรู้อาจทำให้เกิดผลเสียทั้งต่อผู้เคราะห์ร้ายและผู้ให้ความช่วยเหลือ จึงไปได้ว่าอาจตัดสินใจช่วยเหลือโดยวิธีทางอ้อม หรือย้อนกลับไปขั้นตอนที่สามอีกครั้ง คือเปลี่ยนเป็นตัดสินใจไม่ช่วย

5. ดำเนินการช่วยเหลือ เมื่อผู้พบเห็นผ่านการตัดสินใจในสี่ขั้นที่ผ่านมาแล้ว ก็จะเป็นการลงมือให้ความช่วยเหลือ ซึ่งอาจพบกับความยุ่งยากอยู่บ้างเมื่อลงมือปฏิบัติจริง

จากรูปแบบการวิเคราะห์พฤติกรรมช่วยเหลือนในสถานการณ์ฉุกเฉินทั้ง 5 ขั้นดังกล่าว สามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉิน (ดัดแปลงจาก Latane และ Darley, 1970)

การช่วยเหลือในสถานการณ์ที่ไม่ฉุกเฉิน

ในสถานการณ์ที่ไม่ฉุกเฉิน การที่ผู้ถูกขอความช่วยเหลือจะตัดสินใจว่าจะให้ความช่วยเหลือหรือไม่นั้น ก็จะมีรูปแบบเหมือนกับการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพียงแต่การคิดในแต่ละขั้นตอนทำได้ง่ายกว่า เร็วกว่า จนบางครั้งดูเหมือนเป็นการตอบสนองโดยอัตโนมัติ เช่น เมื่อมีคนมาถามสายรถประจำทางเพื่อเดินทางไปไหนสักแห่ง ผู้ถูกขอความช่วยเหลือก็จะสังเกตเห็นว่ามีความผิดปกติเกิดขึ้นคือมีคนที่ไม่ทราบสายรถประจำทางและเลือกขึ้นไม่ถูก จากนั้นเขาก็ต้องพิจารณาว่าคนคนนั้นต้องการความช่วยเหลือจริงหรือไม่ หรือเข้ามาพูดคุยด้วยจุดประสงค์อื่น ถ้าตัดสินใจว่าการจริง ก็จะต้องคิดต่อไปว่าจะช่วยหรือไม่โดยพิจารณาว่าตนเองมีความสามารถพอจะช่วยหรือไม่ เช่นทราบสายรถประจำทางที่จะไปที่นั่น ๆ หรือไม่ มีเสียงพอจะพูดให้เขาได้ยินได้หรือไม่ หรือเจ็บคอบอกอยู่จนพูดไม่ได้ หากตัดสินใจช่วยก็ต้องเลือกว่าจะช่วยอย่างไร คือบอกสายรถออกไป หรือช่วยถามคนอื่นให้ เมื่อเลือกวิธีได้แล้วก็ดำเนินการช่วยเหลือ

ในชีวิตประจำวันคนเราอาจต้องการความช่วยเหลือได้ทั้งเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ทั่วไปและเรื่องฉุกเฉิน ดังนั้นพฤติกรรมช่วยเหลือในสถานการณ์ที่ไม่ฉุกเฉินจึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาและมีประโยชน์เช่นกัน Latane และ Darley (1970) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการขอความช่วยเหลือในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ว่ามักจะได้รับการช่วยเหลือ แต่ก็ไม่ถึงกับทุกครั้งไป พวกเขาได้ทำการทดลองเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้จำนวนหนึ่งซึ่งจะได้กล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการช่วยเหลือ

การสูญเสียของผู้ให้ความช่วยเหลือ

ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการให้หรือไม่ให้ความช่วยเหลือก็คือการสูญเสียของผู้ให้ความช่วยเหลือ Latane และ Darley (1970) ได้ทำการทดลองภาคสนามกับคนเดินถนนใน New York โดยการให้ผู้ช่วยทดลองเข้าไปขอความช่วยเหลือ 5 แบบ คือถามเวลา ถามทาง ขอแลกเศษสตางค์ ถามชื่อ และขอเหรียญ 10 เซ็นต์ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมเหล่านี้ผู้ให้ความช่วยเหลือมีความสูญเสียแตกต่างกันไป คือการช่วยบอกเวลานั้น ผู้ให้ความช่วยเหลือเพียงแต่มองนาฬิกาแล้วบอกเวลาออกไป จะใช้ความคิด

และเสียเวลาน้อยมาก การบอกทางจะต้องใช้ความคิดและเสียเวลามากขึ้นเล็กน้อย การให้แลกเปลี่ยนต่างจะต้องสูญเสียเศษสตางค์ไป อาจต้องเดือดร้อนภายนอกหน้าหากผู้ให้ความช่วยเหลือจำเป็นต้องใช้เศษสตางค์เหล่านั้นขึ้นมา การบอกชื่อแก่คนแปลกหน้าเป็นเรื่องที่แปลกและคาดเดายากว่าเขาจะเอาชื่อของเราไปทำอะไร จะมีผลเสียอะไรตามมาหรือไม่ และการให้เหรียญ 10 เซ็นต์เป็นการเสียเงินไปเลย ผลที่ได้คือพฤติกรรมผู้ให้ความช่วยเหลือที่มีการสูญเสียน้อยที่สุดได้รับความช่วยเหลือมากที่สุดคือช่วยบอกบอกเวลา 85% และลดน้อยลงไปตามลำดับ คือ 84 73 39 และเหลือเพียง 34% ในการให้เหรียญ 10 เซ็นต์ และในพฤติกรรมที่ผู้ให้ความช่วยเหลือมีการสูญเสียน้อยที่สุดสามารถทดลองแรกคือถามเวลา ถามทาง และขอแลกเปลี่ยนสตางค์ เพศของทั้งผู้ขอและผู้ถูกขอความช่วยเหลือยังไม่มีผลต่อการให้และได้รับความช่วยเหลืออีกด้วย

เพศของผู้ให้และผู้รับความช่วยเหลือ

การที่งานวิจัยส่วนมากแสดงว่าเพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง (Eagly & Crowley, 1986) นั้น อาจจะมีข้อสงสัยว่า ในเมื่อเพศหญิงเป็นเพศที่สามารถให้ความรัก อุทิศตัวเพื่อผู้อื่นได้อย่างสมบูรณ์ กระตือรือร้นที่จะคอยปลอบใจคนที่กำลังรู้สึกเจ็บปวด ช่วยเหลือ ใจดี เห็นอกเห็นใจ และรักเด็ก มากกว่าเพศชาย (Bem, 1974; Broverman et al., 1972 อ้างถึงใน Eagly, 1987) แต่เหตุใดจึงให้ความช่วยเหลือน้อยกว่าเพศชาย

เมื่อย้อนกลับไปดูรูปแบบการช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ฉุกเฉินของ Latane และ Darley (1970) ในขั้นที่ 4 ซึ่งเป็นส่วนของการตัดสินใจว่าจะให้ความช่วยเหลืออย่างไร ในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เคราะห์ร้ายโดยตรงนั้น จำเป็นต้องอาศัยทักษะและความรู้ในเรื่องนั้นอยู่พอสมควร ทักษะเหล่านี้ได้มาจากบทบาททางสังคมของแต่ละเพศและการอบรมสั่งสอน เมื่อพิจารณางานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยเหลือที่ Eagly และ Crowley (1986) ได้รวบรวมมาทำอภิวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมส่วนมากเป็นพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะที่เกิดจากบทบาททางสังคมและการอบรมสั่งสอนมากกว่าเพศหญิง รวมถึงการมีข้อจำกัดทางกายภาพที่น้อยกว่าด้วย

นอกจากนั้น แรงจูงใจที่จะให้ความช่วยเหลืออาจจะไม่ได้มาจากความต้องการช่วยเหลือเพียงอย่างเดียว จากการที่ West และ Brown (1975) ทำการทดลองภาคสนามโดยใช้ผู้ช่วยทดลองเพศ

หญิงที่ดึงดูดใจและไม่ดึงดูดใจ ขอความช่วยเหลือจากผู้ร่วมการทดลองเพศชาย โดยอ้างว่าถูกหนูกัด มีเลือดปลอมไหลให้เห็น จำเป็นต้องรีบไปฉีดยากันบาดทะยักแต่ไม่มีเงินติดตัว พบว่า ผู้ชายให้ความช่วยเหลือแก่ผู้หญิงที่ดึงดูดใจมากกว่าผู้หญิงที่ไม่ดึงดูดใจ และ Przybyla (1985 อ้างถึงใน Baron & Byrne, 2000) ทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยใช้ผู้ร่วมการทดลองเป็นนักศึกษาปริญญาตรีเพศชาย กลุ่มหนึ่งดูวิดีโอที่กระตุ้นความรู้สึกทางเพศ อีกกลุ่มหนึ่งให้ดูวิดีโอที่ไร้อารมณ์ หลังจากนั้น ผู้ร่วมการทดลองแต่ละคนได้พบกับผู้หญิงที่สะดุดตองกระดาศะหลั้ม ผลปรากฏว่าผู้ร่วมการทดลองที่ เพิ่งได้ดูวิดีโอที่กระตุ้นความรู้สึกทางเพศให้ความช่วยเหลือมากกว่าผู้ร่วมการทดลองจากกลุ่มที่ได้ ดูวิดีโอที่ไร้อารมณ์ แต่เมื่อทดลองกับเพศหญิงปรากฏว่าไม่พบความแตกต่าง จากการทดลองทั้งสอง เรื่องนี้ประกอบกัน Baron และ Byrne (2000) จึงกล่าวว่าเป็นไปได้ว่าแรงจูงใจในการให้ความช่วยเหลือมาจากความต้องการทางเพศ

งานวิจัยที่ใช้พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงอย่าง ชัดเจนได้แก่งานของ West, Whitney, และ Schnedler (1975) ทำการทดลองโดยให้ผู้ช่วยทดลอง จอดรถไว้ข้างทาง ลงมายืนข้างรถที่เปิดฝากระโปรงไว้ หันหน้าไปทางรถคันอื่นที่แล่นเข้ามา ทำเป็น ว่ารถมีปัญหา ผลพบว่า เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง และเพศหญิงได้รับความช่วยเหลือเร็วกว่าเพศชาย I. M. Piliavin, J. A. Piliavin, และ Rodin (1972) ทำการทดลองในรถไฟ ใต้ดินในเมือง New York โดยให้ผู้ช่วยทดลองเพศชายถือไม้เท้าและสะดุดล้มลงบนพื้นรถไฟ ปรากฏ ว่าเพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงเช่นกัน

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่ใช้พฤติกรรมที่เพศชายมีความทักษะในการให้ความช่วยเหลือ มากกว่าเพศหญิงอยู่อีกจำนวนหนึ่ง งานเหล่านี้ให้ผลว่าเพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง (Eagly & Crowley, 1986) เช่น งานวิจัยที่ใช้พฤติกรรมการช่วยเปลี่ยนยาง หรือรับคนโบกรถ (Pomazal & Clore, 1973 อ้างถึงใน Eagly & Crowley, 1986) ช่วยเก็บของชำที่ผู้หญิงคนหนึ่งทำ หล่นที่ข้างรถยนต์ของหล่อน (Solomon & Herman, 1977 อ้างถึงใน Eagly & Crowley, 1986) และ ช่วยผู้หญิงถือของหนักในสถานศึกษา (Rudestam, Richards, & Garrison, 1971 อ้างถึงใน Eagly & Crowley, 1986) เป็นต้น

ส่วนงานวิจัยที่ใช้พฤติกรรมที่ทั้งสองเพศมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กันที่เห็นได้ชัดได้แก่งานวิจัยของ วิภาพรรณ จีระธัญญาสกุล (2538) ทำการทดลองโดยให้ผู้ช่วยทดลองไปขอแลกเหรียญ ตามเวลา และขอให้ช่วยส่งจดหมาย ผลปรากฏว่าเพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงในการทดลองแลกเหรียญ ส่วนการทดลองตามเวลาและส่งจดหมายพบว่าทั้งสองเพศให้ความช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน สำหรับการได้รับความช่วยเหลือพบว่าเพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายในการทดลองทั้งสามเรื่อง

สำหรับพฤติกรรมการให้แลกเหรียญ อาจจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงก็ได้เช่นกัน วิภาพรรณ จีระธัญญาสกุล (2538) อธิบายไว้ว่า ถ้ามองว่าเพศชายส่วนมากใส่เหรียญไว้ในกระเป๋ากางเกง และเพศหญิงส่วนมากใส่เหรียญไว้ในกระเป๋าสตางค์ใบเล็กซึ่งอยู่ในกระเป๋าทิ้งอีกชั้นหนึ่ง เพศชายจึงสามารถหยิบเหรียญออกมาให้แลกได้ง่ายกว่าพฤติกรรมนี้เพศชายจึงน่าจะมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

งานวิจัยที่ใช้พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย ได้แก่ งานวิจัยของ Cunningham (1979) การทดลองเรื่องที่ 1 ทำการทดลองโดยให้ผู้ช่วยทดลองไปขอสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นทางสังคม (Social Opinion) ซึ่งเพศหญิงน่าจะมี ความสนใจมากกว่าเพศชาย เป็นการตอบคำถามจำนวน 80 คำถาม แต่ให้ผู้ตอบสามารถเลือกได้ว่า จะตอบกี่คำถาม ในสภาพอากาศต่าง ๆ กัน ปรากฏว่าเพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

ภาพในความคิดเกี่ยวกับการยึดถือส่วนรวมของเพศหญิงมีอยู่ว่าเพศหญิงใส่ใจในสวัสดิภาพของผู้อื่น สนใจที่จะช่วยเหลือคนที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้มากกว่าเพศชาย ดังนั้น เพศหญิงจึงน่าจะมี ความใส่ใจที่จะช่วยเหลือคนพิการมากกว่า (Bem, 1974; Broverman et al. 1972 อ้างถึงใน Eagly, 1987) เกี่ยวกับเรื่องนี้ Thayer (1973) ได้ทำการทดลองเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนหูหนวก โดยให้ผู้ช่วยทดลองปลอมเป็นคนหูหนวก ใส่เครื่องช่วยฟังไว้ที่คอเสื้อ ผู้ร่วมการทดลองเป็นคนที่เดินผ่านไปมาในเมือง New York ผู้ช่วยทดลองเดินเข้าไปหาผู้ร่วมการทดลองและชี้ให้ดูป้ายที่เขียนไว้ว่า “ฉันเป็นคนหูหนวก กรุณาช่วยหมุนโทรศัพท์ไปขอให้คนชื่อ Harold มารับฉันไปโรงเรียนด้วย ขอขอบคุณ” และคนที่คอยรับโทรศัพท์ก็เป็นผู้ช่วยทดลองอีกคนหนึ่ง ผลก็คือ เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย และเพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

งานวิจัยต่อไปนี่ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ทำในสถานการณ์จริง เป็นเพียงการอ่านเรื่องและตอบคำถามในกระดาษเท่านั้น แต่ก็เป็งานวิจัยที่แสดงให้เห็นได้ชัดเจนที่สุดเท่าที่หาได้ว่า หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับลักษณะความเป็นผู้หญิงแล้ว เพศหญิงจะให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย ได้แก่งานวิจัยของ Fiala, Giuliano, Remlinger, และ Braithwaite (1999) ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาปริญญาตรีเพศชายและหญิงเพศละ 20 คน ตัวแปรอิสระได้แก่ เพศของผู้ต้องการความช่วยเหลือ และสถานการณ์ตามภาพในความคิดทางเพศ (Gender stereotypic situation) ซึ่งแบ่งเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวกับลักษณะความเป็นชาย (Masculine situation) และสถานการณ์ที่เกี่ยวกับลักษณะความเป็นหญิง (Feminine situation) ทำการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านเรื่องสั้นเกี่ยวกับคนที่กำลังต้องการความช่วยเหลือ 4 เรื่อง แต่ละเรื่องแบ่งเป็น 4 สถานการณ์ คือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องการความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับลักษณะความเป็นชาย และสถานการณ์ที่เกี่ยวกับลักษณะความเป็นหญิง นั่นคือผู้ร่วมการทดลองแต่ละคนต้องอ่านเรื่องสั้นทั้งหมด 16 เรื่อง เรื่องสั้นที่ใช้คือ

เรื่องสั้นกลุ่มที่ 1 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ

1. ผู้ชายคนหนึ่งถือกล่องเครื่องมือและเครื่องตัดหญ้ากำลังมีปัญหาในการเก็บกุญแจรถที่ทำตก
2. ผู้หญิงคนหนึ่งถือกล่องเครื่องมือและเครื่องตัดหญ้ากำลังมีปัญหาในการเก็บกุญแจรถที่ทำตก
3. ผู้ชายคนหนึ่งอุ้มเด็กและถือกระเป๋าผ้าอ้อมกำลังมีปัญหาในการเก็บกุญแจรถที่ทำตก
4. ผู้หญิงคนหนึ่งอุ้มเด็กและถือกระเป๋าผ้าอ้อมกำลังมีปัญหาในการเก็บกุญแจรถที่ทำตก

เรื่องสั้นกลุ่มที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ

1. ผู้ชายคนหนึ่งกำลังตัดสินใจว่าจะซื้อไขควงแบบไหนดี
2. ผู้หญิงคนหนึ่งกำลังตัดสินใจว่าจะซื้อไขควงแบบไหนดี
3. ผู้ชายคนหนึ่งกำลังตัดสินใจว่าจะซื้อผ้าอ้อมแบบไหนดี
4. ผู้หญิงคนหนึ่งกำลังตัดสินใจว่าจะซื้อผ้าอ้อมแบบไหนดี

เรื่องกลุ่มที่ 3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ

1. ผู้ชายคนหนึ่งที่กำลังไม่แน่ใจว่าจะเปลี่ยนน้ำมันเครื่องรถยนต์อย่างไร
2. ผู้หญิงคนหนึ่งที่กำลังไม่แน่ใจว่าจะเปลี่ยนน้ำมันเครื่องรถยนต์อย่างไร

3. ผู้ชายคนหนึ่งที่กำลังไม่แน่ใจว่าจะใช้ผงซักฟอกประมาณเท่าใดจึงจะเหมาะสม
4. หญิงคนหนึ่งที่กำลังไม่แน่ใจว่าจะใช้ผงซักฟอกประมาณเท่าใดจึงจะเหมาะสม

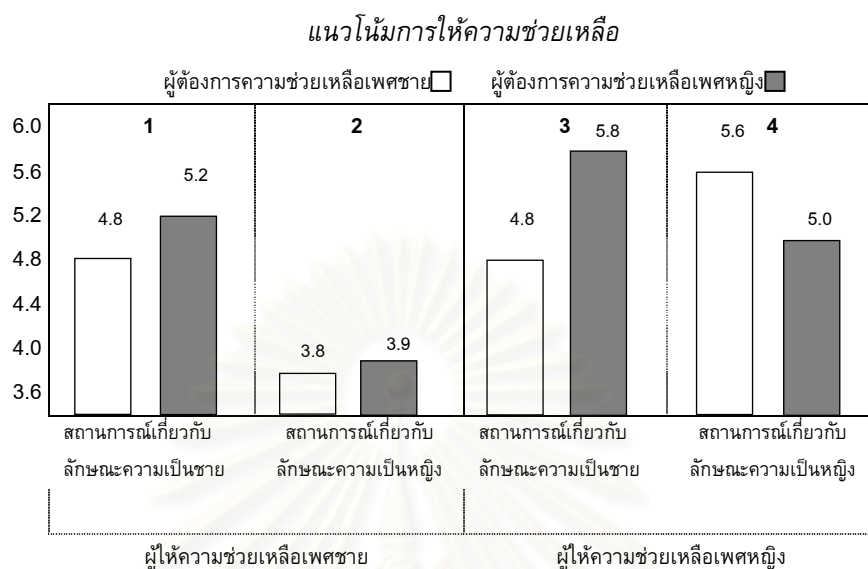
เรื่องสั้นกลุ่มที่ 4 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ

1. ผู้ชายคนหนึ่งกำลังต้องการคำปรึกษาเกี่ยวกับการขยายพื้นที่โรงรถ
2. ผู้ชายคนหนึ่งกำลังต้องการคำปรึกษาเกี่ยวกับการขยายพื้นที่โรงรถ
3. ผู้ชายคนหนึ่งกำลังต้องการคำปรึกษาเกี่ยวกับการตกแต่งห้องครัว
4. ผู้หญิงคนหนึ่งกำลังต้องการคำปรึกษาเกี่ยวกับการตกแต่งห้องครัว

เมื่ออ่านเสร็จแล้วก็ต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือโดยตอบมาตรวัด 7 ช่วง
ได้ผลดังภาพที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2 แนวโน้มการให้ความช่วยเหลือจำแนกตามเพศของผู้ให้ความช่วยเหลือ เพศของผู้ต้องการความช่วยเหลือ และประเภทของสถานการณ์ (ดัดแปลงจาก Fiala et al., 1999, p. 2170)

จากภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่าในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับลักษณะความเป็นชาย (ดูช่องที่ 1 และ 3) เพศชายให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องการความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องการความช่วยเหลือเพศชาย เพศหญิงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องการความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องการความช่วยเหลือเพศชาย

ในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับลักษณะความเป็นหญิง (ดูช่องที่ 2 และ 4) พบว่า เพศชายให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องการความช่วยเหลือทั้งสองเพศใกล้เคียงกัน ส่วนเพศหญิงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องการความช่วยเหลือเพศชายมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องการความช่วยเหลือเพศหญิง จึงน่าจะสรุปได้ด้วยว่าเพศชายได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง และเมื่อพิจารณาการให้ความช่วยเหลือแก่ทั้งผู้ต้องการความช่วยเหลือทั้งสองเพศพบว่า เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

จากทฤษฎีและงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงในพฤติกรรมการช่วยเหลือส่วนมาก แต่การให้ความช่วยเหลือจำเป็นต้องอาศัยความสามารถและทักษะในเรื่องนั้นด้วย ทักษะเหล่านี้ได้มาจากบทบาทในสังคมและการอบรมสั่งสอน ซึ่งบทบาทในสังคมของเพศชายเอื้ออำนวยให้เพศชายได้รับทักษะการให้ความช่วยเหลือในหลายเรื่องกว่าเพศหญิง ดังนั้น หากเป็นพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงหรือทั้งสองเพศมีทักษะพอ ๆ กันแล้ว เพศชายจะให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง และเพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

ส่วนพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายนั้น ยังไม่พบงานวิจัยใดที่ใช้พฤติกรรมการช่วยเหลือเป็นพฤติกรรมที่เพศหญิงมีความสามารถและทักษะที่จะให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างชัดเจน แม้แต่งานวิจัยของ Fiala และคณะ (1999) ซึ่งดูจะใกล้เคียงที่สุดก็ยังไม่ชัดเจนนัก และไม่ใช้การทดลองภาคสนาม คือไม่ได้ทดลองในสถานการณ์จริงอีกด้วย แต่ก็พอจะกล่าวได้ว่า สำหรับพฤติกรรมประเภทนี้ เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายและเพศชายได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่า หากทำการทดลองโดยใช้พฤติกรรมการช่วยเหลือเป็นพฤติกรรมที่เพศหญิงมีความสามารถและทักษะที่จะให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างชัดเจน โดยใช้พฤติกรรมตั้งแต่ 2 พฤติกรรมขึ้นไปและจัดประเภทของพฤติกรรมตามความคิดเห็นของสังคมนั้น ๆ แล้ว แนวคิดที่ว่าโดยทั่วไปเพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงจะยังคงเป็นจริงอยู่หรือไม่

การพัฒนาสมมติฐาน

ตามที่ Eagly และ Crowley (1986) ได้ทำอภิวเคราะห์ (Meta-analysis) งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการช่วยเหลือโดยสนใจที่ความแตกต่างระหว่างเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใหญ่หรือวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา พฤติกรรมที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยที่รวบรวมมา ผู้วิจัยพิจารณาว่าเป็นพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงและทั้งสองเพศมีทักษะพอ ๆ กันเป็นส่วนมาก ไม่พบพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างชัดเจน แม้จะมีงานวิจัยที่ใช้พฤติกรรมเกี่ยวกับคนพิการรวมอยู่ด้วยก็ตาม ผลการศึกษาส่วนหนึ่งระบุว่า เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือ

มากกว่าเพศชาย เพศชายให้ความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือเพศชายด้วยกัน จากข้อมูลดังกล่าวนำไปสู่การตั้งสมมติฐานว่า ในพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงและพฤติกรรมที่ทั้งสองเพศมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กันนั้น เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย และ เพศชายให้ความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือเพศชาย ซึ่งก็คือสมมติฐานข้อ 1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 และ 2.3 ที่จะนำเสนอในหัวข้อต่อไป

ผลการทำอิทธิพลของ Eagly และ Crowley (1986) อีกข้อหนึ่งที่ว่าเพศหญิงให้ความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิงพอ ๆ กันนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่ามันน่าจะเป็นเช่นนั้นในสังคมไทย เพราะตามหลักเหตุผลแล้วเพศหญิงได้รับการสั่งสอนมาตั้งแต่เล็กจนโตให้รักษานวลสงวนตัว ไม่ยุ่งเกี่ยวกับคนแปลกหน้าโดยเฉพาะเพศตรงข้ามโดยไม่จำเป็น และเพศหญิงก็เป็นเพศที่มีโอกาสได้รับอันตรายจากคนแปลกหน้าเพศชายได้มากกว่าคนแปลกหน้าเพศหญิงด้วยกัน ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่ได้รับการร้องขอจากผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายจึงน่าจะให้ความช่วยเหลือน้อยกว่าเมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงด้วยกัน ไม่ว่าจะการร้องขอนั้นจะเกิดขึ้นใน พฤติกรรมประเภทใด ผู้วิจัยจึงใช้หลักเหตุผลข้อนี้ตั้งสมมติฐานได้ว่า ในพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงและพฤติกรรมที่ทั้งสองเพศมีทักษะพอ ๆ กันนั้น ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย ซึ่งก็คือสมมติฐานข้อ 1.4 และ 2.4

แต่สำหรับพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายนั้น การศึกษาของ Fiala และคณะ (1999) ให้ผลออกมาว่าเพศหญิงให้ความช่วยเหลือเพศชายมากกว่าเพศหญิงในสถานการณ์เกี่ยวกับลักษณะความเป็นหญิง จึงตั้งสมมติฐานในส่วนนี้ได้ว่า ในพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ซึ่งก็คือสมมติฐานข้อ 3.4

จากข้อค้นพบของ Deaux, Piliavin, และ Unger (Deaux, 1976; Piliavin & Unger, 1985 อ้างถึงใน Eagly, 1987) ที่ว่า บุคคลไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงก็ตามที่มีรู้สึกว่าคุณมีความ

สามารถและสะดวกในการทำพฤติกรรมใด ก็จะมีแนวโน้มมากขึ้นที่จะทำพฤติกรรมนั้น แสดงว่า หากพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายแล้ว ก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้นโดยการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่มาขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศมากกว่าเพศชายซึ่งไม่มีความรู้สึกที่ตนเองมีความสามารถหรือมีความสามารถน้อยในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ จากผลการศึกษาของ Fiala และคณะ (1999) ก็ยังพบว่า ในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับลักษณะความเป็นหญิง เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย และเพศชายได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง ผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลส่วนนี้ตั้งสมมติฐานได้ว่า ในพฤติกรรมที่เพศหญิงมีความสะดวกในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายนั้น เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย และเพศชายได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง ซึ่งก็คือสมมติฐานข้อ 3.1 และ 3.2

จากการที่พบเห็นโดยทั่วไป ผู้ชายในสังคมไทยจำนวนมากมีความรู้สึกที่พฤติกรรมใดที่เป็นหน้าที่ของเพศหญิงก็ควรจะให้เพศหญิงทำโดยไม่คิดที่จะหัดทำบ้าง บางคนถึงกับมองว่าเป็นการเสียหน้าที่ที่จะต้องมาทำพฤติกรรมเหล่านั้น จึงเป็นที่ทราบกันดีว่าสำหรับชายไทยส่วนมากแล้วไม่มีความสามารถในการทำพฤติกรรมที่เพศหญิงถนัด ดังนั้นหากมีการขอความช่วยเหลือจากเพศชายในพฤติกรรมที่เพศหญิงถนัดแล้ว โอกาสที่ผู้ถูกขอความช่วยเหลือจะคิดว่าตนเองถูกหลอกจะมีน้อย และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือมากกว่าเมื่อได้รับการร้องขอจากเพศหญิง ส่วนกรณีการขอความช่วยเหลือจากเพศชายในพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการปฏิบัติมากกว่าเพศชายนั้น เพศชายน่าจะได้รับความช่วยเหลือมากกว่า เนื่องจากเป็นเพศที่มีความสามารถในด้านนั้นน้อยเหมือนกัน การให้ความช่วยเหลือกันเองในสิ่งที่ไม่ทราบกันทั้งคู่จะมีโอกาสเสียน้อยกว่า แต่หากเป็นเพศหญิงมาขอความช่วยเหลือแล้ว ผู้ถูกขอความช่วยเหลืออาจเกรงว่าพูดหรือช่วยเหลือในสิ่งที่ไม่รู้จริงและผู้ขอความช่วยเหลือควรจะรู้มากกว่าออกไป อาจเกิดการเสียน้ำใจได้ จากหลักเหตุผลข้อนี้ใช้ตั้งสมมติฐานข้อ 3.3 ที่ว่า ในพฤติกรรมที่เพศหญิงมีความมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายนั้น ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง

ความหมายของคำที่ใช้

การทดลองภาคสนาม หมายถึง การที่ผู้วิจัยการสร้างสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น เป็นการเสนอตัวแปรอิสระเข้าไปในสภาพการณ์จริงของชีวิตประจำวันของผู้ร่วมการทดลอง แล้ววัดตัวแปรตาม

ความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมช่วยเหลือ หมายถึง ความแตกต่างในการให้ความช่วยเหลือและได้รับความช่วยเหลือ ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย เมื่ออยู่ในฐานะผู้ถูกขอความช่วยเหลือและผู้ขอความช่วยเหลือตามลำดับ

ทักษะในการให้ความช่วยเหลือ หมายถึง การมีสมรรถ (ความรู้ ความชำนาญ ความแข็งแรงของร่างกาย) ในระดับที่เหมาะสมที่จะให้ความช่วยเหลือในขณะถูกขอความช่วยเหลือ

ผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร หมายถึง ผู้ที่ได้ใช้ชีวิตอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ไม่จำกัดว่าจะเป็นเวลานานเพียงไร และอาจพักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือไม่ก็ได้

พฤติกรรมการช่วยเหลือ มีความหมายแตกต่างกันไปในการทดลองแต่ละเรื่องดังนี้

การทดลองเปิดขวดแยม พฤติกรรมการช่วยเหลือ หมายถึง การรับขวดแยมไปและพยายามหมุนฝาเกลียวเพื่อเปิดอย่างน้อย 1 ครั้ง อาจเปิดออกหรือไม่ก็ได้ ส่วนพฤติกรรมที่จัดว่าไม่ช่วยเหลือ หมายถึง การปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ ไม่สนใจ ลูกเดินหนี รับขวดแยมไปแล้วส่งคืนหรือส่งต่อให้คนอื่นโดยไม่ไดลองเปิด หรือบอกให้ไปขอให้คนอื่นช่วยเปิด

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา พฤติกรรมการช่วยเหลือ หมายถึง การตอบคำถามแก่ผู้สัมภาษณ์หรือขอแบบสอบถามไปอ่านและตอบเองจนครบทั้ง 10 ข้อ หรือเต็มใจตอบแต่ตอบไม่ครบเนื่องจากรถประจำทางมาและเห็นได้ว่ารีบไปขึ้นรถประจำทางจริง ส่วนพฤติกรรมที่จัดว่าไม่ช่วยเหลือ หมายถึง การปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ ไม่สนใจ เดินหนี บอกให้ไปถามคนอื่น บอกว่าที่บ้านไม่ใช้น้ำประปา หรือตอบคำถามไม่ครบทั้ง 10 ข้อ และไม่ได้รับเร่งไปขึ้นรถประจำทางดังกล่าวข้างต้น

การทดลองถามเวลา พฤติกรรมการช่วยเหลือ หมายถึง การบอกเวลาโดยดูจากนาฬิกาใดๆ ของตนเอง ของผู้อื่น หรือนาฬิกาอื่นที่อยู่บริเวณนั้น โดยบอกเวลาด้วยตนเองตามเวลาจริงในขณะที่ทำการทดลอง อาจผิดพลาดคือช้าหรือเร็วไปได้ไม่เกิน 15 นาที หรือยื่นนาฬิกาให้ผู้ขอความช่วยเหลือดูเอง ส่วนพฤติกรรมที่จัดว่าไม่ให้ความช่วยเหลือ หมายถึง การตอบปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ ไม่สนใจ เดินหนี บอกให้ไปถามคนอื่น หรือบอกเวลาผิดพลาดเกิน 15 นาที

การทดลองถามสายรถประจำทาง พฤติกรรมการช่วยเหลือ หมายถึง การบอกสายรถประจำทางด้วยตนเอง หรือช่วยสอบถามจากคนที่อยู่ใกล้เคียงแล้วตอบผู้ขอความช่วยเหลือด้วยตนเอง โดยสายรถประจำทางที่บอกมานั้นเป็นสายที่ผ่านหรือหมดระยะที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ส่วนพฤติกรรมที่จัดว่าไม่ให้ความช่วยเหลือ หมายถึง การตอบปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ ไม่สนใจ เดินหนี บอกให้ไปถามคนอื่น บอกสายรถประจำทางผิดพลาด เช่น บอกสายที่ไม่ได้ผ่านบริเวณนั้น (สะพานควาย) เช่น สาย 93 113 บอกสายที่เลี้ยวขวาไปทางถนนประดิพัทธ์หรือถนนสุขุมวิท เช่น สาย 44 52 หรือพูดเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องโดยไม่บอกสายรถประจำทาง เช่น “ให้พี่ไปส่งมัยน้อง”

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก พฤติกรรมการช่วยเหลือ หมายถึง การตอบคำถามแก่ผู้สัมภาษณ์หรือขอแบบสอบถามไปอ่านและตอบเองจนครบทั้ง 10 ข้อ หรือเต็มใจตอบแต่ตอบไม่ครบเนื่องจากกรรถประจำทางมาและเห็นได้ว่ารีบไปขึ้นรถประจำทางจริง ส่วนพฤติกรรมที่จัดว่าไม่ให้ความช่วยเหลือ หมายถึง การปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ ไม่สนใจ เดินหนี บอกให้ไปถามคนอื่น หรือตอบคำถามไม่ครบทั้ง 10 ข้อ และไม่ได้รับแรงไปขึ้นรถประจำทางดังกล่าวข้างต้น

การทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ พฤติกรรมการช่วยเหลือ หมายถึง การช่วยเลือกกระดาษห่อของขวัญอย่างน้อย 1 ลาย หรือแนะนำให้ใช้ลายอื่นนอกเหนือจากที่มีให้เลือก ส่วนพฤติกรรมที่จัดว่าไม่ให้ความช่วยเหลือ หมายถึง การตอบปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ ไม่สนใจ เดินหนี หรือบอกให้ไปขอให้คนอื่นเลือกให้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาว่าในพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย และพฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน นั้น

1. เพศใดให้ความช่วยเหลือมากกว่า
2. เพศใดได้รับความช่วยเหลือมากกว่า
3. ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศใดมากกว่า
4. ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศใดมากกว่า

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างและผู้ขอความช่วยเหลือ เฉพาะบุคคลวัยทำงานที่อยู่ในกรุงเทพมหานครขณะทำการทดลอง เป็นการขอความช่วยเหลือโดยคนแปลกหน้า การแผ่ขยายผลการวิจัยไปสู่กลุ่มคนวัยอื่น อยู่ที่จังหวัดอื่น และเป็นคนที่รู้จักกัน ยังไม่สามารถสรุปครอบคลุมได้

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ แบ่งเป็น เพศชายและเพศหญิง
2. เพศของผู้ถูกขอความช่วยเหลือ แบ่งเป็น เพศชายและเพศหญิง
3. พฤติกรรมการช่วยเหลือตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ แบ่งเป็น พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน และพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

ตัวแปรตาม

การให้ความช่วยเหลือ

สมมติฐานของการวิจัย

1. พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้

- 1.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง
- 1.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย
- 1.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย
- 1.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

2. พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน

มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้

- 2.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง
- 2.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย
- 2.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย
- 2.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

3. พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้

- 3.1 เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย
- 3.2 เพศชายได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง
- 3.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง
- 3.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการเลือกผู้ขอความช่วยเหลือ ว่าในพฤติกรรมการช่วยเหลือใด ควรให้เพศใดไปขอความช่วยเหลือ จึงจะได้รับความช่วยเหลือมากที่สุด
2. เป็นแนวทางในการเลือกผู้ถูกขอความช่วยเหลือ ว่าผู้ขอความช่วยเหลือเพศใด ต้องการขอความช่วยเหลือในพฤติกรรมใด ควรจะไปขอความช่วยเหลือจากเพศใด จึงจะได้รับความช่วยเหลือมากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการทดลองภาคสนาม ทดลองกับพฤติกรรมความช่วยเหลือ 6 พฤติกรรมที่คัดเลือกและจัดกลุ่มโดยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจริง มีวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

1. ขั้นสำรวจความคิดเห็นเพื่อจัดแยกพฤติกรรมความช่วยเหลือที่จะนำไปใช้ทดลอง ตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ ต่อไปจะเรียกว่า "ขั้นสำรวจ"

2. ขั้นทดลองภาคสนาม ต่อไปจะเรียกว่า "ขั้นทดลอง" ทำการทดลองตามพฤติกรรมที่เลือกได้จากข้อมูลในขั้นสำรวจ (ดูตารางผลการสำรวจในภาคผนวก ก) พฤติกรรมที่นำมาใช้ทดลองประกอบด้วย

- พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง
 1. ช่วยเปิดฝาเกลียวของขวดแยมที่ปิดแน่น เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่กำลังจะรับประทานขนมปังทาแยมแต่เปิดฝาขวดแยมไม่ออก ที่โรงอาหารของมหาวิทยาลัย
 2. ให้สัมภาษณ์ที่บนทางเท้าเกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน เป็นการตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที
- พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน
 1. ช่วยบอกเวลาโดยดูจากนาฬิกาของตนเอง หรือนาฬิกาใด ๆ หรือยี่นาฬิกาให้ดูเมื่อได้รับการสอบถามเวลาจากคนที่ไม่ได้ใส่นาฬิกาข้อมือ บนทางเท้า
 2. บอกสายรถประจำทางที่ผ่านอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เมื่อได้รับการสอบถาม ที่ป้ายหยุดรถประจำทางย่านสะพานควาย

- พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย
 1. ให้สัมภาษณ์บนทางเท้าเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอกที่ทางบ้านใช้เป็นประจำ เป็นการตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที
 2. ช่วยเลือกกระดาษห่อของขวัญลายที่เหมาะสมกับการนำไปห่อนาฬิกาเป็นของขวัญให้ลูกกับป้าเนื่องในวันครบรอบการแต่งงาน เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ซื้อกระดาษห่อของขวัญมาทั้งหมด 5 ลาย ที่ป้ายหยุดรถประจำทาง

ประชากร

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคคลวัยทำงาน คือมีอายุโดยประมาณตั้งแต่ 18 ถึง 50 ปี สัญญารอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งผู้ที่มีงานทำและไม่มีการทำงาน

การที่เลือกช่วงอายุของบุคคลวัยทำงานเป็น 18-50 ปีเป็นเพราะอายุของบุคคลที่น้อยที่สุดที่จะเริ่มทำงานโดยทั่วไปคือผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คือมีอายุประมาณ 18 ปี และอายุที่มากที่สุดคืออายุที่ใช้กำหนดการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการและธุรกิจเอกชนส่วนใหญ่ คือ 60 ปี แต่บุคคลที่อายุมากส่วนหนึ่งอาจมีปัญหาด้านสุขภาพเข้ามาส่งผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือได้ จึงลดอายุสูงสุดที่ใช้ศึกษาลงมาอีก 10 ปี เป็นอายุ 50 ปี

กลุ่มตัวอย่าง

ชั้นสำรวจ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในชั้นนี้เป็นบุคคลวัยทำงาน อายุตั้งแต่ 18 ถึง 50 ปี จำนวน 100 คน แบ่งเป็นเพศชาย 50 คน เพศหญิง 50 คน

ชั้นทดลอง

ในชั้นนี้ทำการทดลองทั้งหมด 6 เรื่องแตกต่างกันตามพฤติกรรมที่สำรวจได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในแต่ละเรื่องมี 120 คน เป็นเพศชาย 60 คน เพศหญิง 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับแต่ละเงื่อนไขดังนี้

เงื่อนไขที่ 1 ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย ขอความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย จำนวน 30 คน

เงื่อนไขที่ 2 ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย ขอความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง จำนวน 30 คน

เงื่อนไขที่ 3 ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ขอความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย จำนวน 30 คน

เงื่อนไขที่ 4 ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ขอความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง จำนวน 30 คน

ในแต่ละเงื่อนไขจะกระจายให้อายุของตัวอย่างมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ อายุประมาณ 18-30 ปี 31-40 ปี และ 41-50 ปี อย่างละ 10 คน

เมื่อรวมทั้งหมด 4 เงื่อนไขในการทดลอง 6 เรื่องแล้วจะมีจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 720 คน เป็นเพศชาย 360 คน เพศหญิง 360 คน

การเลือกตัวอย่าง

การทดลองทั้ง 6 เรื่องมีวิธีการเลือกตัวอย่างส่วนที่คล้ายกันดังนี้

1. เดินมาคนเดียว
2. ไม่ถือของหนักหรือถือของพะรุงพะรัง
3. ไม่มีท่าทางรีบร้อน
4. ไม่มีท่าทางที่แสดงว่ากำลังอารมณ์ไม่ดีหรือเครียดจัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นสำรวจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นนี้ได้แก่ แบบสำรวจพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 2 ชุด คือ ชุด A และชุด B มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ผู้วิจัยรวบรวมพฤติกรรมการช่วยเหลือจากการคิดขึ้นเอง สอบถามความเห็นจากเพื่อน ๆ และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเลือกพฤติกรรมที่คาดว่าจะสามารถทำการทดลองได้ จำนวน 30 พฤติกรรม แบ่งเป็น พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน และพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย ประเภทละ 10 พฤติกรรม
2. ปรับแก้ คัดออก และคิดเพิ่ม จากการอภิปรายร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. วีระพร อูวรรณโณ และเพื่อนนิสิตในชั้นเรียนวิชาสัมมนาหัวข้อคัตสรรทางจิตวิทยา (ดูภาคผนวก ข)
3. จัดแยกพฤติกรรมที่ได้ออกเป็น 2 ชุดเพื่อบรรจุลงในแบบสำรวจชุด A และชุด B ชุดละ 15 พฤติกรรม โดยแต่ละชุดมีพฤติกรรมทั้ง 3 ประเภทอยู่ประเภทละ 5 พฤติกรรม จัดเรียงคละกัน (ดูภาคผนวก ค)

ขั้นทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นนี้ได้แก่

1. แบบฟอร์มบันทึกผลการทดลอง (ดูภาคผนวก ง) สำหรับผู้วิจัยใช้บันทึกตามคำบอกเล่าของผู้ช่วยทดลองหลังจากทำการทดลองกับผู้ร่วมการทดลองแต่ละรายจบลง และตาม que ผู้วิจัยสังเกตเห็นเองจากระยะไกล
2. อุปกรณ์ประกอบสำหรับแต่ละการทดลอง ดังต่อไปนี้

การทดลองเปิดขวดแยม แยมบรรจุขวดชนิดฝาเกลียวขนาด 240 กรัม (ขนาดกลาง ซึ่งทั้งเพศหญิงและเพศชายสามารถถือได้เหมาะสม) ขนบแป้งชนิดแผ่น ซ้อนสำหรับทาแยม น้ำดื่มบรรจุขวดพลาสติกใสขนาด 0.5 ลิตร และถุงพลาสติกสำหรับใส่อุปกรณ์

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา แบบสอบถามเกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง (ดูภาคผนวก จ) มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

การทดลองถามเวลา นาฬิกาเพื่อใช้ตรวจสอบเวลา

การทดลองถามสายรถประจำทาง รายการสายรถประจำทางจากย่านสะพานควายที่ผ่านหรือหมดระยะที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เพื่อใช้ตรวจสอบคำตอบ (ดูภาคผนวก ฉ)

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง (ดูภาคผนวก ช) มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

การทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ กระดาษห่อของขวัญลายไม่ซ้ำกัน จำนวน 5 ลาย 2 ชุด และถุงพลาสติกสำหรับใส่ม้วนกระดาษห่อของขวัญ

แบบสอบถามทั้งสองฉบับในขั้นนี้ อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. ชีระพร อุวรรณโณ ได้กรุณาตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษา ผู้วิจัยปรับปรุงตามคำแนะนำ

วิธีดำเนินการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นสำรวจ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์อ่านพฤติกรรมให้ผู้รับการสัมภาษณ์ฟังแล้วให้ผู้รับการสัมภาษณ์ตัดสินใจว่าพฤติกรรมนั้นเพศใดมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า หรือมีทักษะพอ ๆ กัน

สถานที่ที่ใช้ทำการสำรวจคือบนทางเท้าริมถนนพญาไทตรงกันข้ามกับศูนย์การค้ามาบุญครอง และภายในศูนย์การค้าฟอร์จูนทาวน์ เวลาที่ใช้สำรวจคือช่วงหลังเลิกงาน คือประมาณ 16.30 ถึง 19.00 น. จำนวนตัวอย่างในแต่ละที่คือ 50 คน แบ่งเป็นเพศชาย 25 คน หญิง 25 คน รวม 100 คน

ผู้สัมภาษณ์เป็นหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน แต่งกายสุภาพ ทำการสัมภาษณ์ตามแบบสำรวจต่างชุดกัน โดยในสถานที่ที่ 1 ผู้สัมภาษณ์คนที่ 1 ใช้แบบสำรวจชุด A ผู้สัมภาษณ์คนที่ 2 ใช้แบบสำรวจชุด B แล้วสลับแบบสำรวจกันในสถานที่ที่ 2 คือผู้สัมภาษณ์คนที่ 1 เปลี่ยนไปใช้แบบสำรวจชุด B ผู้สัมภาษณ์คนที่ 2 ใช้แบบสำรวจชุด A เพื่อลดอิทธิพลของผู้สัมภาษณ์ที่จะมีต่อคำตอบในแบบสำรวจแต่ละชุด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลตามขั้นตอนดังนี้

1. นับคะแนนของแต่ละพฤติกรรม โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ แต่ละพฤติกรรมจะมีคะแนน 3 ค่า คือ จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน และ จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

2. จำแนกประเภทพฤติกรรม โดยการดูว่าในแต่ละพฤติกรรมมีคะแนนประเภทใดสูงที่สุด เช่น พฤติกรรมที่ 1 มีคะแนน 33 40 27 จัดเป็นพฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน พฤติกรรมที่ 2 มีคะแนน 10 15 85 จัดเป็นพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย เป็นต้น จัดพฤติกรรมที่คัดเลือกได้ลงในตาราง 3 ตารางตามประเภทพฤติกรรม (ดูภาคผนวก ก) ข้อมูลในตารางประกอบด้วยลำดับ ชื่อพฤติกรรม และคะแนนที่ได้ในประเภทนั้น จัดเรียงข้อมูลในแต่ละตารางตามคะแนนจากมากไปหาน้อย

3. คัดเลือกพฤติกรรมที่จะนำมาใช้ในการทดลอง โดยการคัดเลือกพฤติกรรมที่มีคะแนนสูงสุด 2 ลำดับแรกของแต่ละประเภท หากมีพฤติกรรมที่คะแนนเท่ากัน จะคัดเลือกพฤติกรรมที่มีคุณสมบัติตามประเภทที่จัดได้เด่นชัดกว่า และอาจก่อให้เกิดปัญหาในการทดลองน้อยกว่า รวมพฤติกรรมที่คัดเลือกได้ทั้งหมด 6 พฤติกรรม

ขั้นตอนทดลอง

ผู้ช่วยทดลองเป็นนักศึกษา อายุระหว่าง 21-25 ปี ทำการทดลองกับผู้ร่วมการทดลองทุกช่วงอายุ เพื่อควบคุมตัวแปรอายุของผู้ขอความช่วยเหลือ

การแต่งกาย เพศชายสวมเสื้อแขนสั้นหรือแขนยาว สีสุภาพ กางเกงขายาว สวมรองเท้าหุ้ม ส้นและสวมถุงเท้า หวีผมและโกนหนวดเคราเรียบร้อย เพศหญิงสวมเสื้อและกระโปรงแบบและสี สุภาพ หวีผมเรียบร้อย แต่งหน้าเล็กน้อย ในมือถืออุปกรณ์เฉพาะในแต่ละการทดลอง

การทดลองทั้ง 6 เรื่องใช้ผู้ช่วยทดลองแสดงเป็นผู้ขอความช่วยเหลือ เป็นเพศชาย 2 คน เพศหญิง 2 คน แบ่งเป็นผู้ช่วยทดลองชุดที่ 1 เป็นเพศชาย 1 คน เพศหญิง 1 คน และผู้ช่วยทดลอง ชุดที่ 2 เป็นเพศชาย 1 คน เพศหญิง 1 คน แต่ละคนของแต่ละเพศทำการขอความช่วยเหลือจาก ผู้ถูกขอความช่วยเหลือ 30 คน แบ่งเป็นเพศชาย 15 คน และเพศหญิง 15 คน แยกทดลองเป็น 2 วัน วันแรกเพศชาย 7 คน เพศหญิง 8 คน วันที่สอง เพศชาย 8 คน เพศหญิง 7 คน การทดลองบางเรื่อง ใช้ผู้ช่วยทดลองชุดเดียวกัน และบางเรื่องต้องเปลี่ยนเป็นบางคน เนื่องจากมีผู้ช่วยทดลองบางคน ลาออกไประหว่างการทดลอง แต่ในทุกการทดลองได้เปรียบเทียบผลที่ได้จากผู้ช่วยทดลองแต่ละคน ของแต่ละเพศ ที่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ร่วมการทดลองแต่ละเพศแล้วพบว่าไม่แตกต่างกัน

การทดลองแต่ละเรื่องแบ่งทำเป็น 4 ครั้ง แต่ละครั้งเว้นอย่างน้อย 1 วัน ทำเฉพาะในวันจันทร์ ถึงศุกร์ เวลาที่ใช้ทำการทดลองคือช่วงเวลาเลิกงาน คือเวลาประมาณ 16.30 ถึง 18.30 ซึ่งเป็น ช่วงเวลาที่มีคนวัยทำงานเดินกันมากตามท้องถนน มีความรีบร้อนน้อยกว่า และมีความสบายใจ มากกว่าช่วงเช้าและช่วงพักกลางวัน ทำการทดลองเฉพาะเวลาที่ฝนไม่ตก พื้นถนนไม่มีน้ำขัง และใน บริเวณที่มีแสงสว่างเพียงพอ

สถานที่ที่ใช้ทำการทดลองมีดังต่อไปนี้

การทดลองเปิดขวดแยม

- จุดที่ 1 โรงอาหารหลังที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก
- จุดที่ 2 โรงอาหารริมแม่น้ำเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ และทางเดิน บริเวณใกล้เคียง

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา

จุดที่ 1 บนทางเท้าริมถนนลาดพร้าวขาออกหน้าตลาดสะพานสอง ระหว่างปากซอย
ลาดพร้าว 47 ถึง 51

จุดที่ 2 บนทางเท้าริมถนนลาดพร้าวขาออกหน้าตลาดโชคชัย 4 ระหว่างปากซอยลาดพร้าว
53 ถึง 55

การทดลองถามเวลา

จุดที่ 1 บนทางเท้าริมถนนรามคำแหงขาออก จากหน้าโรงเรียนเทพศิลาถึงปากซอย
รามคำแหง 49

จุดที่ 2 บนทางเท้าริมถนนรามคำแหงขาออก จากปากซอยรามคำแหง 51/2
ถึงหน้าห้างทองเยาวราช

การทดลองถามสายรถประจำทาง

จุดที่ 1 บนทางเท้าริมถนนพหลโยธินขาเข้า จากทางขึ้น-ลงสถานีรถไฟฟ้าสะพานควาย
ถึงหน้าโรงพยาบาลเปาโลเมโมเรียล

จุดที่ 2 บนทางเท้าริมถนนพหลโยธินขาเข้า จากหน้าโรงพยาบาลเปาโลเมโมเรียล
ถึงสี่แยกสะพานควาย

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก

จุดที่ 1 บนทางเท้าริมถนนเพชรเกษมขาเข้าย่านบางแค จากปากซอยเพชรเกษม 62/2
ถึงหน้าห้าง IT Grand

จุดที่ 2 บนทางเท้าริมถนนเพชรเกษมขาออกย่านบางแค จากหน้าบ้านพักคนชรา
ถึงหน้าห้าง Wonder

การทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ

จุดที่ 1 บนทางเท้าริมถนนพหลโยธินขาออกย่านสะพานใหม่ จากหน้าลานจอดรถตลาด
ยิ่งเจริญด้านทิศเหนือ ถึงหน้าสปาซูปเปอร์มาร์ท

จุดที่ 2 บนทางเท้าริมถนนพหลโยธินขาเข้าย่านสะพานใหม่ จากปากซอยพหลโยธิน 54
ถึงหน้าโรงพยาบาลนครปฐมรามามา

วิธีดำเนินการในการทดลองแต่ละเรื่องมีดังนี้

การทดลองเปิดขวดแยม

ผู้ช่วยทดลองถือถุงพลาสติกบรรจุขวดแยมชนิดฝาเกลียวขนาด 240 กรัม 1 ขวด ขนมนับ
ชนิดแผ่น 1 ถุง และซองสำหรับทาแยม 1 คันในมือข้างหนึ่ง และอีกมือหนึ่งถือขวดน้ำขนาด 0.5 ลิตร
เดินอยู่ในโรงอาหารของมหาวิทยาลัย เมื่อพบผู้ร่วมการทดลองที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการแล้วให้
ลงที่โต๊ะเดียวกับผู้ร่วมการทดลอง ห่างจากผู้ร่วมการทดลองไม่เกิน 2 เมตร วางของที่ถือมาลงบนโต๊ะ
จากนั้นหยิบขวดแยมออกมาพยายามเปิดอยู่ครู่หนึ่งแต่เปิดไม่ออก จึงหันไปหาผู้ร่วมการทดลองเพื่อ
แสดงเป็นผู้ขอความช่วยเหลือ

ผู้ขอความช่วยเหลือพูดว่า “ขอโทษครับ (คะ) ช่วยเปิดขวดแยมให้หน่อยได้ไหมครับ (คะ)
ผม (ดิฉัน) เปิดไม่ออก” พร้อมกับส่งขวดแยมให้ ถ้าผู้ร่วมการทดลองถามว่าทำไมถึงเปิดเองไม่ได้
ให้บอกว่ามือเจ็บ แต่ถ้าไม่ถามก็ไม่ต้องบอก และหากผู้ถูกขอความช่วยเหลือไม่ตกลงจะไม่มี
การขอความช่วยเหลือซ้ำ

หากขวดแยมถูกเปิดออกได้ ผู้ขอความช่วยเหลือจะกล่าวขอบคุณและเปิดขนมปังออกมาทา
แยมหนึ่งรับประทานสักครู่หนึ่ง จึงดูนาฬิกาข้อมือแล้วรีบเก็บของเดินจากไป แต่หากขวดแยมยังคงเปิด
ไม่ออก จะพยายามเปิดเองอยู่อีกสักครู่ แล้วเก็บของเดินจากไป การเดินจากไปทั้งสองกรณีคือการ
เดินไปรายงานผลต่อผู้วิจัย ซึ่งสังเกตการณ์อยู่ในบริเวณใกล้เคียงที่ผู้ร่วมการทดลองไม่สามารถ
มองเห็นได้ ผู้วิจัยบันทึกผลลงในแบบฟอร์มบันทึกผลการทดลอง โดยมีเกณฑ์การตัดสินคือ

พฤติกรรมที่จัดว่าให้ความช่วยเหลือ: การรับขวดแยมไปและพยายามหมุนฝาเกลียวเพื่อเปิดอย่างน้อย 1 ครั้ง อาจเปิดออกหรือไม่ก็ได้

พฤติกรรมที่จัดว่าไม่ช่วยเหลือ: การปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ ไม่สนใจ ลูกเดินหนี รับขวดแยมไปแล้วส่งคืนหรือส่งต่อให้คนอื่นโดยไม่ไดลองเปิด หรือบอกให้ไปขอให้คนอื่นช่วยเปิด

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา

ผู้ช่วยทดลองยื่นถือแบบสอบถามอยู่บนทางเท้าริมถนนใหญ่ เมื่อพบผู้ร่วมการทดลองที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการเดินผ่านมาหรือยืนอยู่ ให้ผู้ช่วยทดลองเดินเข้าไปแสดงเป็นผู้ขอความช่วยเหลือ

ผู้ขอความช่วยเหลือพูดว่า “ขอโทษครับ (คะ) ขอสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้านสักครู่ได้ไหมครับ (คะ)” หากผู้ถูกขอความช่วยเหลือตกลงจึงเริ่มสัมภาษณ์ เสร็จแล้วกล่าวคำขอบคุณ หากผู้ถูกขอความช่วยเหลือไม่ตกลงก็ไม่มีการขอความช่วยเหลือซ้ำ

ผู้ช่วยทดลองรายงานผลแก่ผู้วิจัยซึ่งยืนอยู่บริเวณนั้นและหากมีรายละเอียดของพฤติกรรมเฉพาะแต่ละคนให้ผู้ช่วยทดลองรายงานให้ผู้วิจัยบันทึกไว้ด้วย ผู้ช่วยทดลองคืนแบบสอบถามทั้งหมดให้ผู้วิจัยเมื่อทำการทดลองเสร็จในแต่ละวัน เกณฑ์การตัดสินคือ

พฤติกรรมที่จัดว่าให้ความช่วยเหลือ: การตอบคำถามแก่ผู้สัมภาษณ์หรือขอแบบสอบถามไปอ่านและตอบเองจนครบทั้ง 10 ข้อ หรือเต็มใจตอบแต่ตอบไม่ครบเนื่องจากรถประจำทางมาและเห็นได้ว่ารีบไปขึ้นรถประจำทางจริง

พฤติกรรมที่จัดว่าไม่ช่วยเหลือ: การปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ ไม่สนใจ เดินหนี บอกให้ไปถามคนอื่น บอกว่าที่บ้านไม่ใช้น้ำประปา หรือตอบคำถามไม่ครบทั้ง 10 ข้อ และไม่ได้รับเร่งไปขึ้นรถประจำทางดังกล่าวข้างต้น

การทดลองถามเวลา

ผู้ช่วยทดลองเดินอยู่บนทางเท้าริมถนนใหญ่และไม่ได้สวมนาฬิกาข้อมือ เมื่อพบผู้ร่วมการทดลองที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการเดินผ่านมาหรือยืนอยู่ ให้ผู้ช่วยทดลองเดินเข้าไปแสดงเป็นผู้ขอความช่วยเหลือ

ผู้ขอความช่วยเหลือพูดว่า “ขอโทษครับ (คะ) ไม่ทราบว่าตอนนี้กี่โมงแล้วครับ (คะ)” เมื่อผู้ถูกขอความช่วยเหลือแสดงพฤติกรรมออกมาแล้วให้กล่าวคำขอบคุณ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือหรือไม่ โดยไม่มีการขอความช่วยเหลือซ้ำ

จากนั้นให้ผู้ช่วยทดลองเดินไปหาผู้วิจัยซึ่งยืนอยู่ห่างออกไปประมาณ 10 เมตรแล้วรายงานพฤติกรรมที่พบ ผู้วิจัยบันทึกลงในแบบฟอร์มบันทึกผลการทดลอง โดยมีเกณฑ์การตัดสินคือ

พฤติกรรมที่จัดว่าให้ความช่วยเหลือ: การบอกเวลาโดยดูจากนาฬิกาใด ๆ ของตนเอง ของผู้อื่น หรือนาฬิกาอื่นที่อยู่บริเวณนั้น โดยบอกตามเวลาจริงในขณะที่ทำการทดลอง อาจช้าหรือเร็วไปได้ไม่เกิน 15 นาที หรือยื่นนาฬิกาให้ผู้ขอความช่วยเหลือดูเอง

พฤติกรรมที่จัดว่าไม่ให้ความช่วยเหลือ: การตอบปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ ไม่สนใจเดินหนี บอกให้ไปถามคนอื่น หรือบอกเวลาผิดพลาดเกิน 15 นาที

การทดลองถามสายรถประจำทาง

ผู้ช่วยทดลองเดินเข้ามาในที่ป้ายหยุดรถประจำทางริมถนนพหลโยธินขาเข้า ย่านสะพานควายก่อนถึงแยกประดิพัทธ์ เมื่อพบผู้ร่วมการทดลองที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ ให้ผู้ช่วยทดลองเข้าไปแสดงเป็นผู้ขอความช่วยเหลือโดยการเดินเข้าไปหาผู้ร่วมการทดลองซึ่งยืนรอรถประจำทางอยู่หรือกำลังเดินผ่านมา

ผู้ขอความช่วยเหลือพูดว่า “ขอโทษครับ (คะ) ไม่ทราบว่ข้ันรถเมล์แถวนี้เป็นประจำหรือเปล่าครับ (คะ)” หากผู้ถูกขอความช่วยเหลือตอบว่าไม่ได้ขึ้นรถประจำทางแถวนี้เป็นประจำให้ตัดออกจากการทดลองโดยปฏิบัติเพียงกล่าวคำขอบคุณ เนื่องจากถือว่าผู้ถูกขอความช่วยเหลือไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ หากผู้ถูกขอความช่วยเหลือตอบว่ข้ันรถประจำทางบริเวณนี้เป็นประจำให้ถามต่อไปว่า “ผม (ดิฉัน) จะไปอนุสาวรีย์ฯ ไม่ทราบว่ต้องขึ้นรถสายไหนครับ (คะ)” เมื่อผู้ถูกขอความช่วยเหลือแสดงพฤติกรรมออกมาแล้วให้กล่าวคำขอบคุณ ไม่ว่าจะให้ความช่วยเหลือหรือไม่ โดยไม่มีการขอความช่วยเหลือซ้ำ

ผู้ช่วยทดลองยืนอยู่ที่เดิมสักครู่หนึ่ง แล้วเดินจากไปเพื่อไปหาผู้วิจัยซึ่งแอบอยู่ในบริเวณที่ผู้ถูกขอความช่วยเหลือไม่เห็น แล้วรายงานพฤติกรรมที่พบ ผู้วิจัยบันทึกลงในแบบฟอร์มบันทึกผลการทดลอง โดยมีเกณฑ์การตัดสินคือ

พฤติกรรมที่จัดว่ให้ความช่วยเหลือ: การบอกสายรถประจำทางด้วยตนเอง ช่วยสอบถามจากคนที่อยู่ใกล้เคียงแล้วตอบผู้ขอความช่วยเหลือด้วยตนเอง โดยสายรถประจำทางที่บอกมานั้นเป็นสายที่ผ่านหรือหมดระยะที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ หรือตอบว่สายอะไรก็ได้ยกเว้น...(สายใดสายหนึ่งที่เลี้ยวขวาไปทางถนนประดิพัทธ์ คือสาย 3 44 52 90 ปอ. 23 และ ปอ. 44)

พฤติกรรมที่จัดว่ไม่ให้ความช่วยเหลือ: การตอบปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ ไม่สนใจ เดินหนี บอกให้ไปถามคนอื่น บอกสายรถประจำทางผิดพลาด เช่น บอกสายที่ไม่ได้ผ่านบริเวณนั้น บอกสายที่เลี้ยวไปทางถนนประดิพัทธ์หรือถนนสุขุมวิท หรือพูดเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่น “ให้พี่ไปส่งม๊ยน้อง” แต่ถ้าบอกเพียงว่ผ่านทุกสายหรือส่วนมากผ่าน ให้ตัดออกจากการทดลอง เพราะไม่สามารถตัดสินได้ว่เป็นการให้ความช่วยเหลือหรือไม่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก

ผู้ช่วยทดลองยื่นถือแบบสอบถามอยู่บนทางเท้าริมถนนใหญ่ เมื่อพบผู้ร่วมการทดลองที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการเดินผ่านมาหรือยืนอยู่ ให้ผู้ช่วยทดลองเดินเข้าไปแสดงเป็นผู้ขอความช่วยเหลือ

ผู้ขอความช่วยเหลือพูดว่า “ขอโทษครับ (คะ) ขอสัมภาษณ์เกี่ยวกับผงซักฟอกที่ทางบ้านใช้เป็นประจำสักครู่ได้ไหมครับ (คะ)” หากผู้ถูกขอความช่วยเหลือตกลงจึงจะเริ่มสัมภาษณ์ เสร็จแล้วกล่าวคำขอบคุณ หากผู้ถูกขอความช่วยเหลือไม่ตกลงจะไม่มี การขอความช่วยเหลือซ้ำ

ผู้ช่วยทดลองรายงานผลแก่ผู้วิจัยซึ่งยืนอยู่บริเวณนั้นและหากมีรายละเอียดของพฤติกรรมเฉพาะแต่ละคนให้ผู้ช่วยทดลองรายงานให้ผู้วิจัยบันทึกไว้ด้วย ผู้ช่วยทดลองคืนแบบสอบถามทั้งหมดให้ผู้วิจัยเมื่อทำการทดลองเสร็จในแต่ละวัน เกณฑ์การตัดสินคือ

พฤติกรรมที่จัดว่าให้ความช่วยเหลือ: การตอบคำถามแก่ผู้สัมภาษณ์หรือขอแบบสอบถามไปอ่านและตอบเองจนครบทั้ง 10 ข้อ หรือเต็มใจตอบแต่ตอบไม่ครบเนื่องจากรถประจำทางมาและเห็นได้ว่ารีบไปขึ้นรถประจำทางจริง

พฤติกรรมที่จัดว่าไม่ช่วยเหลือ: การปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ ไม่สนใจ เดินหนี บอกให้ไปถามคนอื่น หรือตอบคำถามไม่ครบทั้ง 10 ข้อ และไม่ได้รับเร่งไปขึ้นรถประจำทางดังกล่าวข้างต้น

การทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ

ผู้ช่วยทดลองถือถุงบรรจุมันกระดาษห่อของขวัญลายไม่ซ้ำกันจำนวน 5 ม้วน เดินเข้ามายืนที่ป้ายหยุดรถประจำทาง เมื่อพบผู้ร่วมการทดลองที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ ให้ผู้ช่วยทดลองเข้าไปแสดงเป็นผู้ขอความช่วยเหลือโดยการเดินเข้าไปหาผู้ร่วมการทดลองซึ่งยืนรอรถประจำทางอยู่หรือกำลังเดินผ่านมา

ผู้ขอความช่วยเหลือพูดว่า “ขอโทษครับ (คะ) ผม (ดิฉัน) จะให้ของขวัญวันครบรอบแต่งงานคุณลุงคุณป้า เป็นนาฬิกา แต่ไม่เคยให้ของขวัญผู้ใหญ่เลยครับ (คะ) ไม่ทราบจะใช้กระดาษห่อลายไหนถึงจะเหมาะ รบกวนช่วยเลือกหน่อยได้ไหมครับ (คะ)” เมื่อผู้ถูกขอความช่วยเหลือแสดงพฤติกรรมออกมาแล้วให้กล่าวคำขอบคุณ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือหรือไม่ โดยไม่มีการขอความช่วยเหลือซ้ำ

ผู้ช่วยทดลองยืนอยู่ที่เดิมสักครู่หนึ่ง แล้วเดินจากไปเพื่อไปหาผู้วิจัยซึ่งแอบอยู่ในบริเวณที่ผู้ถูกขอความช่วยเหลือไม่เห็น แล้วรายงานพฤติกรรมที่พบ ผู้วิจัยบันทึกลงในแบบฟอร์มบันทึกผลการทดลอง โดยมีเกณฑ์การตัดสินคือ

พฤติกรรมที่จัดว่าให้ความช่วยเหลือ: การช่วยเหลือกระดาษห่อของขวัญอย่างน้อย 1 ลาย หรือแนะนำให้ใช้ลายอื่นนอกเหนือจากที่มีให้เลือก

พฤติกรรมที่จัดว่าไม่ให้ความช่วยเหลือ: การตอบปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ ไม่สนใจเดินหนี หรือบอกให้ไปขอให้คนอื่นเลือกให้

ในการรายงานผลให้ผู้วิจัยบันทึกผลของการทดลองทุกเรื่อง หากผู้ช่วยทดลองพบผู้ร่วมการทดลองที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการหลายคน จำเป็นต้องทำการทดลองอย่างต่อเนื่อง อาจไม่ต้องรายงานผลคนต่อคนก็ได้ แต่จะต้องบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตได้ลงในกระดาษของแต่ละคน แล้วรายงานผลต่อผู้วิจัยภายหลัง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนคือ

1. แนะนำเสนอเป็นการทดลองแต่ละเรื่อง จนครบทั้ง 6 เรื่อง มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ ดังนี้

เปรียบเทียบสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือ ของ

- ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายคนที่ 1 กับผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายคนที่ 2 ที่ได้รับจากผู้ร่วมการทดลองเพศชาย

- ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายคนที่ 1 กับผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายคนที่ 2 ที่ได้รับจากผู้ร่วมการทดลองเพศหญิง

- ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงคนที่ 1 กับผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงคนที่ 2 ที่ได้รับจากผู้ร่วมการทดลองเพศชาย

- ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงคนที่ 1 กับผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงคนที่ 2 ที่ได้รับจากผู้ร่วมการทดลองเพศหญิง

การทดสอบในขั้นนี้ทำเพื่อแสดงให้เห็นว่าการใช้ผู้ช่วยทดลอง 2 คนในแต่ละเพศให้ผลไม่แตกต่างกัน นั่นคือเหมือนกับเป็นผู้ช่วยทดลองคนเดียวกัน สามารถนำผลการทดลองจากผู้ช่วยทดลองทั้งสองมารวมกันแล้ววิเคราะห์ข้อมูลได้ แต่หากผลการทดสอบคู่ใดคู่หนึ่งหรือทั้งสองคู่ของแต่ละเพศข้างต้นแตกต่างกันก็ต้องแยกวิเคราะห์ผลจากผู้ช่วยทดลองแต่ละคนของเพศที่เกิดความแตกต่างนั้น

1.2 ทดสอบหาความแตกต่างระหว่างสัดส่วน ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. สรุปเปรียบเทียบภาพรวมของทุกการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วน (Testing the differences between two proportions) โดยใช้สถิติทดสอบซี (Z-test) กำหนด α ที่ .01 ในทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายต่อไปนี้

n	หมายถึง	จำนวนผู้ร่วมการทดลองในแต่ละกลุ่ม
f	หมายถึง	จำนวนผู้ให้ความช่วยเหลือ
P	หมายถึง	สัดส่วนของการให้ / ได้รับความช่วยเหลือ
Z	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบซี
ns	หมายถึง	ไม่มีนัยสำคัญ (nonsignificance)
p	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดลองเปิดขวดแยม

ขั้นที่ 1 ทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือ สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองเปิดขวดแยม

คู่การเปรียบเทียบ	เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	เพศของผู้ถูกขอความช่วยเหลือ	n	f	P	Z^n	p
1	ชาย คนที่ 1	ชาย	15	11	.73	-1.4697	ns
	ชาย คนที่ 2	ชาย	15	14	.93		
2	ชาย คนที่ 1	หญิง	15	10	.67	0.3789	ns
	ชาย คนที่ 2	หญิง	15	9	.60		
3	หญิง คนที่ 1	ชาย	15	14	.93	-1.0171	ns
	หญิง คนที่ 2	ชาย	15	15	1.00		
4	หญิง คนที่ 1	หญิง	15	13	.87	-1.4639	ns
	หญิง คนที่ 2	หญิง	15	15	1.00		

ก การทดสอบสองหาง

ขั้นที่ 2 ทดสอบสมมติฐาน

การทดลองเปิดขวดแยม เป็นพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง ใช้สมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งกล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือแบ่งเป็นข้อย่อยได้ 4 ข้อ ผู้วิจัยได้ทดสอบทีละข้อดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองเปิดขวดแยม

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
ชาย	60	54	.90	1.7505	ns
หญิง	60	47	.78		

สมมติฐานข้อที่ 1.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่ได้รับจากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ สูงกว่าสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่ได้รับจากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ที่ได้รับจากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองเปิดขวดแยม

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
หญิง	60	57	.95	3.2508	.001
ชาย	60	44	.73		

$$Z_{.001} \approx 3.10$$

สมมติฐานข้อที่ 1.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองเปิดขวดนม

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
หญิง	30	29	.97	1.7213	ns
ชาย	30	25	.83		

สมมติฐานข้อที่ 1.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง สูงกว่าสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองเปิดขวดนม

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
หญิง	30	28	.93	2.8203	.01
ชาย	30	19	.63		

$$Z_{.01} \approx 2.33$$

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน

ขั้นที่ 1 ทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือ สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน

คู่การเปรียบเทียบ	เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	เพศของผู้ถูกขอความช่วยเหลือ	n	f	P	Z^n	p
1	ชาย คนที่ 1	ชาย	15	10	.67	-0.3984	ns
	ชาย คนที่ 2	ชาย	15	11	.73		
2	ชาย คนที่ 1	หญิง	15	7	.47	0.0000	ns
	ชาย คนที่ 2	หญิง	15	7	.47		
3	หญิง คนที่ 1	ชาย	15	14	.93	0.0000	ns
	หญิง คนที่ 2	ชาย	15	14	.93		
4	หญิง คนที่ 1	หญิง	15	12	.80	0.4317	ns
	หญิง คนที่ 2	หญิง	15	11	.73		

ก การทดสอบสองหาง

ขั้นที่ 2 ทดสอบสมมติฐาน

การทดลองสัมพัทธ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน เป็นพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง ใช้สมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งกล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมช่วยเหลือแบ่งเป็นข้อย่อยได้ 4 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบที่ละข้อดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ สูงกว่าสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สันนิษฐานสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองสัมพัทธ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน

เพศของผู้ถูกขอความช่วยเหลือ	n	f	P	Z	p
ชาย	60	49	.82	2.4310	.01
หญิง	60	37	.62		

$$Z_{.01} \approx 2.33$$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานข้อที่ 1.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ สูงกว่าสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายที่ได้จากผู้ถูกขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองสัมภาระเกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
หญิง	60	51	.85	3.2413	.001
ชาย	60	35	.58		

$$Z_{.001} \approx 3.10$$

สมมติฐานข้อที่ 1.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง สูงกว่าสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองสัมภาระเกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
หญิง	30	28	.93	2.3355	.01
ชาย	30	21	.70		

$$Z_{.01} \approx 2.33$$

สมมติฐานข้อที่ 1.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง สูงกว่าสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	n	f	P	Z	p
หญิง	30	23	.77	2.3898	.01
ชาย	30	14	.47		

$$Z_{.01} \approx 2.33$$

การทดลองถกถามเวลา

ขั้นที่ 1 ทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือ สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองถกถามเวลา

คู่การเปรียบเทียบ	เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	เพศของผู้ถูกขอความช่วยเหลือ	n	f	P	Z^n	p
1	ชาย คนที่ 1	ชาย	15	14	.93	-1.0171	ns
	ชาย คนที่ 2	ชาย	15	15	1.00		
2	ชาย คนที่ 1	หญิง	15	14	.93	0.0000	ns
	ชาย คนที่ 2	หญิง	15	14	.93		
3	หญิง คนที่ 1	ชาย	15	15	1.00	1.0171	ns
	หญิง คนที่ 2	ชาย	15	14	.93		
4	หญิง คนที่ 1	หญิง	15	15	1.00	-	ns
	หญิง คนที่ 2	หญิง	15	15	1.00		

ก การทดสอบสองหาง, - คำนวนค่า Z ไม่ได้เนื่องจากตัวหารเป็น 0 พิจารณาว่า P จะเห็นได้ว่าไม่แตกต่างกัน

ขั้นที่ 2 ทดสอบสมมติฐาน

การทดลองตามเวลา เป็นพฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน ใช้สมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งกล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือแบ่งเป็นข้อย่อยได้ 4 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบที่ละข้อดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 2.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองตามเวลา

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
ชาย	60	58	.97	0.0000	ns
หญิง	60	58	.97		

สมมติฐานข้อที่ 2.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่ได้รับจากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายที่ได้รับจากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิงและเพศชาย ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองถามเวลา

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
หญิง	60	59	.98	1.0171	ns
ชาย	60	57	.95		

สมมติฐานข้อที่ 2.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิง ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือ เพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองถามเวลา

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
หญิง	30	29	.97	0.0000	ns
ชาย	30	29	.97		

สมมติฐานข้อที่ 2.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือ เพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ถูกขอความช่วยเหลือ เพศหญิง ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองถามเวลา

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
หญิง	30	30	1.00	1.4384	ns
ชาย	30	28	.93		

การทดลองถามสายรถประจำทาง

ขั้นที่ 1 ทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือ สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองถามสายรถประจำทาง

คู่การเปรียบเทียบ	เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	เพศของผู้ถูกขอความช่วยเหลือ	n	f	P	Z^n	p
1	ชาย คนที่ 1	ชาย	15	13	.87	-0.6086	ns
	ชาย คนที่ 2	ชาย	15	14	.93		
2	ชาย คนที่ 1	หญิง	15	12	.80	-1.0742	ns
	ชาย คนที่ 2	หญิง	15	14	.93		
3	หญิง คนที่ 1	ชาย	15	15	1.00	-	ns
	หญิง คนที่ 2	ชาย	15	15	1.00		
4	หญิง คนที่ 1	หญิง	15	15	1.00	-	ns
	หญิง คนที่ 2	หญิง	15	13	1.00		

ก การทดสอบสองหาง, - ค่าตัวเลข Z ไม่ได้เนื่องจากตัวหารเป็น 0 พิจารณา P จะเห็นได้ว่าไม่แตกต่างกัน

ขั้นที่ 2 ทดสอบสมมติฐาน

การทดลองถามสายรถประจำทาง เป็นพฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน ใช้สมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งกล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือแบ่งเป็นข้อย่อยได้ 4 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบที่ละข้อดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 2.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองถามสายรถประจำทาง

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
ชาย	60	57	.95	0.3895	ns
หญิง	60	56	.93		

สมมติฐานข้อที่ 2.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่ได้รับจากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ สูงกว่าสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่ได้จากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือ
เพศหญิงและเพศชาย ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองถามสายรถประจำทาง

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	n	f	P	Z	p
หญิง	60	60	1.00	2.7265	.01
ชาย	60	53	.88		

$$Z_{.01} \approx 2.33$$

สมมติฐานข้อที่ 2.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือ
เพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย
ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองถามสายรถประจำทาง

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	n	f	P	Z	p
หญิง	30	30	1.00	1.7770	ns
ชาย	30	27	.90		

สมมติฐานข้อที่ 2.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือ
เพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ของการทดลองถามสายรถประจำทาง

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
หญิง	30	30	1.00	2.0702	ns
ชาย	30	26	.87		

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก

ขั้นที่ 1 ทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือ แต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือ สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือ แต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก

คู่การเปรียบเทียบ	เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	เพศของผู้ถูกขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i> ⁿ	<i>p</i>
1	ชาย คนที่ 1	ชาย	15	7	.47	-0.7319	ns
	ชาย คนที่ 2	ชาย	15	9	.60		
2	ชาย คนที่ 1	หญิง	15	14	.93	1.0742	ns
	ชาย คนที่ 2	หญิง	15	12	.80		
3	หญิง คนที่ 1	ชาย	15	10	.67	0.3789	ns
	หญิง คนที่ 2	ชาย	15	9	.60		
4	หญิง คนที่ 1	หญิง	15	14	.93	1.4697	ns
	หญิง คนที่ 2	หญิง	15	11	.73		

ก การทดสอบสองหาง

ขั้นที่ 2 ทดสอบสมมติฐาน

การทดลองสัมพัทธ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก เป็นพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย ใช้สมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งกล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือแบ่งเป็นข้อย่อยได้ 4 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบที่ละข้อดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 3.1 เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ สูงกว่าสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองสัมพัทธ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
หญิง	60	51	.85	3.2413	.001
ชาย	60	35	.58		

$$Z_{.001} \approx 3.10$$

สมมติฐานข้อที่ 3.2 เพศชายได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายที่ได้รับจากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่ได้จากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสอง ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
ชาย	60	42	.70	-0.4052	ns
หญิง	60	44	.73		

สมมติฐานข้อที่ 3.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
ชาย	30	16	.53	-0.7856	ns
หญิง	30	19	.63		

สมมติฐานข้อที่ 3.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ของการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
ชาย	30	26	.87	0.3616	ns
หญิง	30	25	.83		

การทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ

ขั้นที่ 1 ทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือ แต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงคนที่ 1 กับคนที่ 2 ไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน คือ สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย และสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือ แต่ละคนของแต่ละเพศ ที่ได้รับจากผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละเพศ ของการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ

คู่การเปรียบเทียบ	เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	เพศของผู้ถูกขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i> ⁿ	<i>p</i>
1	ชาย คนที่ 1	ชาย	15	9	.60	0.0000	ns
	ชาย คนที่ 2	ชาย	15	9	.60		
2	ชาย คนที่ 1	หญิง	15	11	.73	-1.4697	ns
	ชาย คนที่ 2	หญิง	15	14	.93		
3	หญิง คนที่ 1	ชาย	15	10	.67	-0.8257	ns
	หญิง คนที่ 2	ชาย	15	12	.80		
4	หญิง คนที่ 1	หญิง	15	14	.93	0.0000	ns
	หญิง คนที่ 2	หญิง	15	14	.93		

ก การทดสอบสองหาง

ขั้นที่ 2 ทดสอบสมมติฐาน

การทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ เป็นพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย ใช้สมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งกล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือแบ่งเป็นข้อย่อยได้ 4 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบที่ละข้อดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 3.1 เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ สูงกว่าสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 27

ตารางที่ 27

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชาย ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	n	f	P	Z	p
หญิง	60	53	.88	2.8419	.01
ชาย	60	40	.67		

$$Z_{.01} \approx 2.33$$

สมมติฐานข้อที่ 3.2 เพศชายได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

สัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายที่ได้รับจากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่ได้จากผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสอง ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 28

ตารางที่ 28

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการได้รับความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือ
เพศชายและเพศหญิง ที่ได้รับจากผู้ถูกขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศ ของการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
ชาย	60	43	.72	-1.5303	ns
หญิง	60	50	.83		

สมมติฐานข้อที่ 3.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือ
เพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือ
เพศชาย ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย
ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 29

ตารางที่ 29

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย
ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ของการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
ชาย	30	18	.60	-1.0954	ns
หญิง	30	22	.73		

สมมติฐานข้อที่ 3.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือ
เพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง

สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงที่มีต่อผู้ถูกขอความช่วยเหลือ
เพศชาย ไม่แตกต่างจากสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายที่
มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 30

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือของผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ที่มีต่อผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ของการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ

เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ	<i>n</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
ชาย	30	25	.83	-1.2065	ns
หญิง	30	28	.93		

สรุปเปรียบเทียบภาพรวมของการทดลองทั้ง 6 เรื่อง

เมื่อนำค่าสถิติทดสอบซีของแต่ละการทดลองมาเปรียบเทียบกันในพฤติกรรมประเภทเดียวกัน พบว่า ในพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เฉพาะในการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในการทดลองทั้งสองเรื่อง ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เฉพาะในการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการทดลองทั้งสองเรื่อง ผลการทดลองที่สนับสนุนสมมติฐานในการทดลองทั้งสองเรื่องได้แก่ สมมติฐานข้อ 1.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย และสมมติฐานข้อ 1.4 ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย ดังแสดงในส่วนสมมติฐานข้อ 1 ของตารางที่ 31

ในพฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน เพศชายให้ความช่วยเหลือไม่แตกต่างจากเพศหญิงในการทดลองทั้งสองเรื่อง เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เฉพาะในการทดลองถามสายรถประจำทาง ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง ไม่พบความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือตามสมมติฐานทุกข้อในการทดลองถาม

เวลา และพบความแตกต่างตามสมมติฐานเพียงข้อเดียวคือข้อ 2.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายในการทดลองถามสายรถประจำทาง ดังแสดงในส่วนสมมติฐานข้อที่ 2 ของตารางที่ 31

ในพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการทดลองทั้งสองเรื่อง โดยเพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ เพศชายและเพศหญิงได้รับความช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง และผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง ผลการทดลองที่สนับสนุนสมมติฐานในการทดลองทั้งสองเรื่องได้แก่ สมมติฐานข้อ 3.1 เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย ดังแสดงในส่วนสมมติฐานข้อ 3 ของตารางที่ 31

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	การทดลองเปิดขวดแยม			การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประจำภายในบ้าน		
	Z	p	สนับสนุนสมมติฐาน	Z	p	สนับสนุนสมมติฐาน
1. พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้						
1.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง	1.7505	ns	x	2.4310	.01	✓
1.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย	3.2508	.001	✓	3.2413	.001	✓
1.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย	1.7213	ns	x	2.3355	.01	✓
1.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย	2.8203	.01	✓	2.3898	.01	✓
	การทดลองถามเวลา			การทดลองถามสายรถประจำทาง		
	Z	p	สนับสนุนสมมติฐาน	Z	p	สนับสนุนสมมติฐาน
2. พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้						
2.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง	0.0000	ns	x	0.3895	ns	x
2.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย	1.0171	ns	x	2.7265	.01	✓
2.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย	0.0000	ns	x	1.7770	ns	x
2.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย	1.4384	ns	x	2.0702	ns	x
	การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก			การทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ		
	Z	p	สนับสนุนสมมติฐาน	Z	p	สนับสนุนสมมติฐาน
3. พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้						
3.1 เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย	3.2413	.001	✓	2.8419	.01	✓
3.2 เพศชายได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง	-0.4052	ns	x	-1.5303	ns	x
3.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง	-0.7856	ns	x	-1.0954	ns	x
3.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง	0.3616	ns	x	-1.2065	ns	x

$Z_{.01} \approx 2.33$, $Z_{.001} \approx 3.10$, ✓ สนับสนุนสมมติฐาน, x ไม่สนับสนุนสมมติฐาน

เมื่อแปลงสัดส่วนการให้/ได้รับความช่วยเหลือของการทดลองแต่ละเรื่องเป็นร้อยละ แล้วคำนวณค่าเฉลี่ยของการทดลองแต่ละเรื่องและของพฤติกรรมแต่ละประเภทเปรียบเทียบกันพบว่า การทดลองที่มีการช่วยเหลือจากมากไปหาน้อยคือ การทดลองถามเวลา (97%) การทดลองถามสายรถประจำทาง (94%) การทดลองเปิดขวดแยม (84%) การทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ (77%) และการทดลองที่มีการช่วยเหลือน้อยที่สุดมีสองการทดลองคือการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน และการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก (72%) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของร้อยละการให้/ได้รับความช่วยเหลือเปรียบเทียบกันตามประเภทของพฤติกรรมพบว่า พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน มีการช่วยเหลือมากที่สุด (95%) รองลงมาคือพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง (78%) และที่มีการช่วยเหลือน้อยที่สุดคือพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย (74%) ดังแสดงในตารางที่ 32

ตารางที่ 32

สรุปร้อยละการให้/ได้รับความช่วยเหลือของการทดลองทั้ง 6 เรื่อง จำแนกตามเพศของผู้ถูกขอ/ผู้ขอความช่วยเหลือ

สมมติฐานข้อที่	เพศของผู้ถูกขอความช่วยเหลือ	การทดลอง					
		เปิดขวดแยม	สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน	ถามเวลา	ถามสายรถประจำทาง	สัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก	เลือกกระดาษห่อของขวัญ
1.1, 2.1, 3.1	ชาย	90	82	97	95	58	67
	หญิง	78	62	97	93	85	88
	เพศของผู้ขอความช่วยเหลือ						
1.2, 2.2, 3.2	ชาย	73	58	95	88	70	72
	หญิง	95	85	98	100	73	83
1.3, 2.3, 3.3	ชาย	83	70	97	90	53	60
	หญิง	97	93	97	100	63	73
1.4, 2.4, 3.4	ชาย	63	47	93	87	87	83
	หญิง	93	77	100	100	83	93
ค่าเฉลี่ยร้อยละการช่วยเหลือของการทดลองแต่ละเรื่อง		84	72	97	94	72	77
ค่าเฉลี่ยร้อยละการช่วยเหลือของพฤติกรรมแต่ละประเภท		78		95		74	

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือตามพฤติกรรมที่แต่ละเพศมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือแตกต่างกัน โดยศึกษาตามแนวทฤษฎีบทบาททางสังคมของ Eagly (1987) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดลองภาคสนาม นำผลที่ได้มาหาค่าความแตกต่างระหว่างสัดส่วนโดยสถิติทดสอบซี และอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเภทของพฤติกรรมและสมมติฐานที่เสนอไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานข้อที่ 1 พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง จะมีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้ (การทดลองที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ การทดลองเปิดขวดแยม และการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน)

สมมติฐานข้อที่ 1.1 “เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง”

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.1 พบว่า เพศชายให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญเฉพาะการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน ($Z = 2.4310, p < .01$) สนับสนุนสมมติฐาน และเป็นไปตามอภิวเคราะห์ของ Eagly และ Crowley (1986) ที่ใช้ผลการวิจัยที่ใช้พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงและทั้งสองเพศมีทักษะพอ ๆ กันเป็นส่วนมาก พบว่า เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

ส่วนในการทดลองเปิดขวดแยม พบว่าเพศชายและเพศหญิงให้ความช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐาน และไม่สอดคล้องกับอภิวเคราะห์ของ Eagly และ Crowley (1986) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในความคิดเห็นของคนทั่วไป การเปิดขวดแยมที่ปิดแน่น

เป็นพฤติกรรมที่ต้องใช้กำลังเป็นหลักซึ่งเพศชายน่าจะมีทักษะมากกว่าเพศหญิง แต่ในชีวิตจริงไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิงเมื่อต้องการเปิดขวดแยมก็ต้องลองเปิดเองก่อน หากเปิดไม่ออกเพศชายอาจหาเครื่องมือมาช่วย เพศหญิงอาจจะไปขอให้เพศชายช่วยเปิดให้ ดังนั้นเมื่อมีคนมาขอให้ช่วยเปิดขวดแยมให้ เพศชายก็มักจะรับมาช่วยเปิดอยู่แล้ว ส่วนเพศหญิงก็อาจจะคิดว่าน่าจะรับมาลองช่วยเปิดดูก่อน ถ้าเปิดไม่ออกค่อยแนะนำให้เขาไปขอให้คนที่แข็งแรงกว่าช่วยเปิดให้ก็ได้ ดังนั้นผลการทดลองที่ได้จึงออกมาเป็นให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน

ถึงแม้ว่าในการทดลองเปิดขวดแยมจะไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตาม α ที่กำหนดไว้คือ .01 แต่เมื่อพิจารณาจากข้อมูลดิบจะเห็นได้ว่าเพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงอยู่พอสมควร (เพศชาย 90% เพศหญิง 78%) และค่า Z ก็มีค่าสูงถึง 1.7505 หากกำหนด α ที่ .05 ก็จะได้ว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($Z_{.05} \approx 1.65$) ดังนั้นจึงพอจะสรุปได้ว่า ในพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงนั้น เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานข้อที่ 1.2 “เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย”

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.2 พบว่า เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายในการทดลองทั้งสองเรื่อง คือการทดลองเปิดขวดแยม ($Z = 3.2508, p < .001$) และการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน ($Z = 3.2413, p < .001$) สนับสนุนสมมติฐาน และเป็นไปตามอภิวเคราะห์ของ Eagly และ Crowley (1986) ที่พบว่า เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย แสดงให้เห็นว่า ในพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงนั้น เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้ความช่วยเหลือทั้งสองเพศมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานข้อที่ 1.3 “ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย”

ผลการทดลองพบว่า ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ เฉพาะการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน ($Z = 2.3355, p < .01$) สนับสนุนสมมติฐาน และเป็นไปตามอภิวเคราะห์ของ Eagly และ Crowley (1986) ที่พบว่า

เพศชายให้ความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าเพศชายด้วยกัน

ส่วนในการทดลองเปิดขวดแยม พบว่าผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐาน และไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการช่วยเหลือของ Eagly และ Crowley (1986) ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะเมื่อเทียบกับการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้านแล้ว การเปิดขวดแยมเป็นพฤติกรรมที่ทำได้ง่ายกว่า ผู้ให้ความช่วยเหลือมีความสูญเสียน้อยเกินกว่า คือเพียงแต่รับขวดแยมมาลองเปิดดูใช้เวลาเพียงไม่กี่วินาที ไม่ต้องใช้ความคิดมากนัก ฝาขวดแยมไม่น่าจะบาดมือได้ นอกจากนี้ขวดแยมที่ใช้อยู่ มองเห็นข้างในว่าเป็นแยมจริง ๆ ทำให้ผู้ร่วมการทดลองหลายคนที่ระแวงว่าเมื่อเปิดแล้วจะมีอะไรกระเด็นออกมาเป็นการแก้งกันอย่างไรในรายการโทรทัศน์สามารถนำขวดแยมขึ้นมาส่องดูก่อนได้และรู้สึกวางใจ แต่หากทดลองให้สัมภาษณ์อาจต้องใช้เวลาหลายนาที ต้องใช้ความคิด และอาจพลาดในสิ่งที่ตนเองกำลังตั้งใจจะทำ เช่น มองไม่เห็นรถประจำทางสายที่กำลังรออยู่ หรือลืมว่าตนเองมาตลาดเพื่อจะซื้ออะไรบ้าง เป็นไปตามที่ Latane และ Darley (1970) ได้ทำการทดลองไว้ เป็นขอความช่วยเหลือในพฤติกรรมง่าย ๆ และไม่ใช้สถานการณ์ฉุกเฉิน 5 พฤติกรรม พบว่า ถ้าเป็นการขอความช่วยเหลือในเรื่องที่ยากขึ้น จะได้รับความช่วยเหลือน้อยลง จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ระดับความแตกต่างของผลการทดลองที่ได้ไม่มากพอที่จะทำให้เกิดความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในการทดสอบสมมติฐานข้อนี้

สมมติฐานข้อที่ 1.4 “ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย”

ผลการทดลองพบว่า ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการทดลองทั้งสองเรื่อง คือ คือการทดลองเปิดขวดแยม ($Z = 2.8203, p < .01$) และการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน ($Z = 2.3898, p < .01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับหลักปฏิบัติโดยทั่วไปของหญิงไทยที่จะไม่ยุ่งเกี่ยวกับคนแปลกหน้าโดยเฉพาะเพศชายโดยไม่จำเป็น เพื่อลดโอกาสการได้รับอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ผลการทดลองนี้แสดงให้เห็นว่า ในพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

2. พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน

สมมติฐานข้อที่ 2 พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน จะมีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมความช่วยเหลือดังนี้

(การทดลองที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ การทดลองถามเวลา และการทดลองถามสายรถประจำทาง)

สมมติฐานข้อที่ 2.1 “เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง”

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.1 พบว่า ทั้งสองเพศให้ความช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน ในการทดลองทั้งสองเรื่อง ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐาน และไม่สอดคล้องกับอิทธิพลของ Eagly และ Crowley (1986) ที่ใช้ผลการวิจัยที่ใช้พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงและทั้งสองเพศมีทักษะพอ ๆ กันเป็นส่วนมาก พบว่า เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง แต่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Latane และ Darley (1970) และวิภาวรรณ จีระธัญญาสกุล (2538) ในการทดลองถามเวลา ซึ่งพบว่าผู้ถูกขอความช่วยเหลือเกือบทั้งหมดให้ความช่วยเหลือ และไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ

การที่ผู้วิจัยยังคงนำพฤติกรรมนี้มาให้กลุ่มตัวอย่างเลือกในขั้นสำรวจ และเมื่อพฤติกรรมนี้ได้รับเลือกจากกลุ่มตัวอย่างก็ยังคงยืนยันทำการทดลอง ทั้ง ๆ ที่สมมติฐานที่ตั้งไว้ขัดกับผลการทดลองทั้งสองดังกล่าว เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า Latane และ Darley (1970) ทำการทดลองกับคนเดินถนนในสหรัฐอเมริกา วิภาวรรณ จีระธัญญาสกุล (2538) ทำการทดลองกับคนเดินถนนในย่านสีลม สยามสแควร์ และสุรวงศ์ ส่วนผู้วิจัยทำการทดลองในย่านรามคำแหง ซึ่งเป็นคนละประเทศกับงานของ Latane และ Darley และเป็นคนละสถานที่กับการทดลองของ วิภาวรรณ จีระธัญญาสกุล คนเดินถนนในย่านสีลม สยามสแควร์ และสุรวงศ์ ส่วนมากเป็น คนทำงานในสำนักงาน ส่วนคนเดินถนนย่านรามคำแหงส่วนมากเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างออกไป เช่น นักศึกษาตามหอพักซึ่งมักจะมาจากต่างจังหวัด คนขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง และ พ่อค้าแม่ค้า การที่คนเดินถนนมีลักษณะต่างกันอาจทำให้ผลการทดลองออกมาต่างกันได้

ผลการทดลองถามเวลาของวิภาพรรณ จีระธัญญาสกุล (2538) พบความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือเพียงข้อเดียวคือเพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 2.00$) นอกจากนี้ไม่พบความแตกต่างทางเพศพิจารณาค่าซึ่งจะเห็นได้ว่า หากกำหนดระดับนัยสำคัญของการทดสอบเป็น .01 เหมือนกันแล้ว ก็พบว่าเพศหญิงและเพศชายได้รับความช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน ($Z_{.01} \approx 2.33$) นั่นคือไม่พบความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือใด ๆ ในการทดลองถามเวลา และเมื่อพิจารณาค่า P ซึ่งแสดงสัดส่วนการให้หรือได้รับความช่วยเหลือก็พบว่าใกล้เคียงกันคือ การทดลองของวิภาพรรณ จีระธัญญาสกุล มีสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ .97 ถึง 1.00 ส่วนการทดลองในที่นี้มีสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ .95 ถึง 1.00 ซึ่งถือว่าสูงใกล้เคียงกัน

การที่ผลการทดลองของการวิจัยนี้ออกมาเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นคนใดที่เดินอยู่ริมถนนในกรุงเทพมหานครย่านใด ประกอบอาชีพต่างกันหรือมีภูมิฐานะเดิมต่างกันอย่างไร และ ไม่ว่าจะเป็นคนอเมริกันหรือคนไทย หากได้รับการขอความช่วยเหลือในพฤติกรรมที่ผู้ให้ความช่วยเหลือมีการสูญเสียน้อยอย่างเช่นการถามเวลา สัดส่วนการให้ความช่วยเหลือจะสูง และไม่พบความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือ

สมมติฐานข้อที่ 2.2 “เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย”

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.2 พบว่า เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย เฉพาะการทดลองถามสายรถประจำทาง ($Z = 2.7265, p < .01$) สนับสนุนสมมติฐาน และเป็นไปตามอิทธิพลของ Eagly และ Crowley (1986) ที่พบว่า เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย ส่วนการทดลองถามเวลาพบว่าเพศหญิงและเพศชายได้รับความช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน อธิบายได้เช่นเดียวกับในสมมติฐานข้อที่ 2.1 คือ การถามเวลาเป็นพฤติกรรมที่ผู้ให้ความช่วยเหลือมีการสูญเสียน้อยเกินกว่าจะทำให้เกิดความแตกต่างทางเพศในการให้ความช่วยเหลือ

เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ใช้ในการทดลองสองเรื่องนี้ในด้านการสูญเสียของผู้ให้ความช่วยเหลือ จะเห็นได้ว่าการช่วยบอกสายรถประจำทางจากสะพานควายไปอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมินั้น ผู้ให้ความช่วยเหลือมีการสูญเสียมากกว่าการช่วยบอกเวลา เพราะการช่วยบอกเวลา ผู้ให้ความช่วยเหลือเพียงแต่มองดูนาฬิกาของตนเองแล้วเอ่ยปากบอกเวลาออกไป คนส่วนมากดูเวลาวันละหลาย ๆ ครั้ง จึงแทบจะไม่ต้องใช้ความคิดใด ๆ ในการแปลสิ่งที่เห็นออกมาเป็น

คำพูด กิจกรรมที่ตนเองกำลังทำอยู่ก็ไม่จำเป็นต้องหยุด เช่น หากกำลังเดินอยู่ก็ไม่จำเป็นต้องหยุดเดินก็ช่วยบอกเวลาได้ และใช้เวลาไม่นานมาก ประมาณไม่เกิน 5 วินาที ส่วนการช่วยบอกสายรถประจำทาง ผู้ให้ความช่วยเหลือจะต้องคิดว่ามีรถประจำทางสายใดผ่านหรือไม่ผ่านอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิบ้าง กิจกรรมที่กำลังทำอยู่ก็ต้องหยุดลงชั่วคราว เช่น กำลังเดินอยู่ก็ต้องหยุด กำลังรอรถประจำทางอยู่ก็ต้องละสายตาจากรถที่กำลังมาเพื่อคิดและให้คำตอบ โอกาสที่จะพลาดไม่ได้ขึ้นรถสายที่กำลังรออยู่ก็สูงขึ้น ประการสุดท้ายคือต้องใช้เวลามากกว่าการช่วยบอกเวลาอยู่พอสมควร

นอกจากนี้ การที่เพศหญิงได้รับการช่วยเหลือมากกว่าเพศชายเฉพาะในการทดลองถามสายรถประจำทาง อาจเป็นเพราะผู้ถูกขอความช่วยเหลือรู้สึกเห็นใจในความลำบากของเพศหญิงมากกว่าเพศชายก็ได้ เพราะโดยทั่วไปเมื่อมีคนมาถามสายรถประจำทาง ก็เป็นไปได้ว่าเขากำลังหลงทาง หากเปรียบเทียบความลำบากของคนหลงทางระหว่างเพศหญิงกับเพศชายแล้ว เพศหญิงน่าจะลำบากมากกว่าเพศชาย เนื่องจากเวลาที่ทำกรทดลองคือช่วงเย็น เพศหญิงมีงานบ้านที่จะต้องกลับไปทำ หากหลงทางกลับบ้านช้าย่อมลำบากใจมากกว่าเพศชาย และยังมีปัญหาด้านความปลอดภัยมากกว่าเพศชายอีกด้วย

ผลการทดลองนี้แสดงให้เห็นว่า ในพฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กันนั้น หากเป็นพฤติกรรมที่ผู้ให้ความช่วยเหลือมีการสูญเสียไม่น้อยจนเกินไปแล้ว เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้ความช่วยเหลือทั้งสองเพศมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานข้อที่ 2.3 “ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย”

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่เป็นไปตามอภิวเคราะห์ของ Eagly และ Crowley (1986) ที่พบว่า เพศชายให้ความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าเพศชายด้วยกัน อธิบายได้เช่นเดียวกับสมมติฐานข้อที่ 2.2 นั่นคือการช่วยบอกเวลาเป็นพฤติกรรมที่ผู้ให้ความช่วยเหลือมีการสูญเสียน้อยเกินกว่าจะทำให้เกิดความแตกต่างทางเพศ นอกจากนี้ ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชายไม่จำเป็นต้องระวังมิฉะนั้นซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย มากเท่ากับที่ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงต้องระวัง จึงให้ความช่วยเหลือแก่ทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2.4 “ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย”

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐาน อาจเป็นเพราะถึงแม้ว่าการช่วยบอกสายรถประจำทางจะมีความสูญเสียในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าการช่วยบอกเวลา แต่ทั้งสองพฤติกรรมนี้ก็ยังคงเป็นพฤติกรรมที่มีการสูญเสียในการให้ความช่วยเหลือน้อย นอกจากนี้ สถานที่ทดลองคือบนทางเท้าริมถนนรามคำแหงและถนนพหลโยธินย่านสะพานควาย เป็นบริเวณที่มีผู้คนพลุกพล่าน ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงอาจรู้สึกที่ไม่จำเป็นต้องระวังภัยจากมิจฉาชีพซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากเท่ากับในที่เปลี่ยว ถึงแม้จะมีข่าวเกี่ยวกับมิจฉาชีพในที่คนพลุกพล่านปรากฏให้เห็นอยู่บ้างก็ตาม จึงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศใกล้เคียงกัน

3. พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานข้อที่ 3 พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

จะมีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้

(การทดลองที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก และการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ)

สมมติฐานข้อที่ 3.1 “เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย”

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.1 พบว่า เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญในการทดลองทั้งสองเรื่อง คือ การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก ($Z = 3.2413, p < .001$) และการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ ($Z = 2.8419, p < .01$) ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน และสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Deaux, Piliavin, และ Unger (Deaux, 1976; Piliavin & Unger, 1985 อ้างถึงใน Eagly, 1987) ที่ว่า บุคคลไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงก็ตามที่มีรู้สึกว่าคุณมีความสามารถและสะดวกในการทำพฤติกรรมใด ก็จะมี

แนวโน้มมากขึ้นที่จะทำพฤติกรรมนั้น เพศหญิงส่วนมากมีบทบาทเป็นแม่บ้าน ย่อมมีทักษะในการซักผ้าและมีความรู้ด้านอุปกรณ์การซักผ้ามากกว่าเพศชาย และการที่เพศหญิงใส่ใจในความรู้สึกของคนมากกว่าย่อมคุ้นเคยกับของขวัญและอุปกรณ์ประกอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้แสดงความรู้สึกที่ดีของผู้ให้ที่มีต่อผู้รับมากกว่าเพศชาย นำไปสู่ความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถด้านนี้มากกว่า และทำพฤติกรรมออกมามากกว่าเพศชาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Cunningham (1979) การศึกษาที่ 1 ที่ทำการทดลองโดยให้ผู้ช่วยทดลองไปขอสัมภาษณ์ผู้ร่วมการทดลองเกี่ยวกับความคิดเห็นทางสังคม ซึ่งเพศหญิงน่าจะมีความสนใจมากกว่า ที่พบว่าเพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอีกด้วย

การที่ผลการทดลองเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการช่วยเหลือมากกว่าเพศชายนั้น เพศหญิงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานข้อที่ 3.2 “เพศชายได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง”

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.2 พบว่า เพศชายและเพศหญิงได้รับความช่วยเหลือไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง ไม่สนับสนุนสมมติฐาน และไม่ปฏิบัติตามข้อค้นพบของ Deaux, Piliavin, และ Unger (Deaux, 1976; Piliavin & Unger, 1985 อ้างถึงใน Eagly, 1987) ที่ว่า บุคคลไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็ตามที่รู้สึกว่าตนมีความสามารถและสะดวกในการทำพฤติกรรมใด ก็จะมีแนวโน้มมากขึ้นที่จะทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งน่าจะตีความได้ว่า เพศหญิงจะให้ความช่วยเหลือมากกว่าในพฤติกรรมที่คิดว่าตนเองมีความสามารถ และผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือมากกว่าก็น่าจะเป็นเพศชาย แต่ผลการทดลองกลับออกมาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนที่คำนวณออกมาพบว่า ค่าซีดีลบในการทดลองทั้งสองเรื่อง คือการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก ($Z = -0.4052$) และการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ ($Z = -1.7267$) นั่นคือผลการทดลองมีแนวโน้มเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับสมมติฐาน คือเพศหญิงก็ยังมีแนวโน้มจะได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอยู่ดี ถึงแม้จะเป็นพฤติกรรมที่เพศหญิงเองมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายก็ตาม เพียงแต่ความแตกต่างมีไม่มากพอที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ หากตั้งสมมติฐานไปในอีกทิศทางหนึ่ง

การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ถูกขอความช่วยเหลือบางส่วนมีความระแวงผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายมากกว่าผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ว่าอาจเป็นผู้มีความผิดปกติทางจิต เป็นผู้ที่ต้องการเข้ามาตีสนิทเพื่อหวังผลต่าง ๆ หรืออาจเป็นมิชฌาชีพก็ยังมีโอกาสเป็นไปได้ ถึงแม้ว่าจะเป็นที่ที่มีคนพลุกพล่านก็ตาม ซึ่งโดยทั่วไปคนเหล่านี้เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพราะจากคำบอกเล่าของผู้ช่วยทดลอง และการที่ผู้วิจัยได้พบเห็นและได้ยินด้วยตนเองเนื่องจากอยู่บริเวณนั้นด้วยปรากฏว่า เมื่อผู้ช่วยทดลองเพศชายเข้าไปขอความช่วยเหลือ ผู้ร่วมการทดลองหลายคนจะแสดงอาการระแวง ถอยหนี ระวังกระเป๋าของตนมากขึ้น บางคนเดินหลบไปยืนที่อื่นและเมื่อพบเพื่อนก็กระซิบบอกเพื่อนว่าคนนั้นโรคจิตแน่ เป็นต้น แต่ผู้ช่วยทดลองเพศหญิงไม่พบอาการเหล่านี้

สมมติฐานข้อที่ 3.3 “ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง”

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐาน และไม่สอดคล้องกับหลักเหตุผลที่ใช้ตั้งสมมติฐานที่ว่า การช่วยเหลือเพศที่มีทักษะในเรื่องนั้น ๆ น้อยเหมือนกัน จะเสี่ยงต่อการเสียหายน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตามบทบาททางเพศแล้ว เพศชายจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่เพศหญิง เป็นสิ่งที่ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่เล็กจนโต นอกจากนี้ยังมีผลการทดลองของ Przybyla (1985 อ้างถึงใน Baron & Byrne, 2000) ที่ให้ข้อสรุปว่าแรงจูงใจในการให้ความช่วยเหลือเฉพาะของเพศชายมาจากความต้องการทางเพศ สิ่งเหล่านี้อาจส่งผลต่อพฤติกรรมของเพศชายมากกว่าทักษะในการให้ความช่วยเหลือในพฤติกรรมนั้น

สมมติฐานข้อที่ 3.4 “ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง”

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐาน และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Fiala และคณะ (1999) ที่พบว่าเพศหญิงให้ความช่วยเหลือเพศชายมากกว่าเพศหญิงในสถานการณ์เกี่ยวกับลักษณะความเป็นหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทดลองของพวกเขาเป็นเพียงการอ่านเรื่องและตอบคำถามในกระดาษเท่านั้น แต่ในที่นี้เป็นการทดลองภาคสนาม จะมีปัจจัยด้านความปลอดภัยของผู้ถูกขอความช่วยเหลือเข้ามาประกอบด้วย

โดยเฉพาะผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิงจะต้องระวังตัวจากคนแปลกหน้าเพศชายเป็นพิเศษ ขณะเดียวกันก็อยากให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่ตนมีทักษะมากกว่าเพศชายอยู่ด้วย เมื่อความรู้สึกที่ต้องระวังตัวกับความรู้สึกอยากช่วยเหลือเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันอย่างนี้จึงเป็นไปได้ที่จะทำให้ผลการทดลองออกมาว่าผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน

ร้อยละการให้ความช่วยเหลือของการทดลองทั้ง 6 เรื่อง

เมื่อแปลงสัดส่วนการให้/ได้รับความช่วยเหลือของการทดลองแต่ละเรื่องเป็นร้อยละ แล้วคำนวณค่าเฉลี่ยของการทดลองแต่ละเรื่องและของพฤติกรรมแต่ละประเภทเปรียบเทียบกัน พบว่า การทดลองที่มีการช่วยเหลือจากมากไปหาน้อยคือ การทดลองถามเวลา มีการให้ความช่วยเหลือมากที่สุด (97%) รองลงไปคือการทดลองถามสายรถประจำทาง (94%) การทดลองเปิดขวดแยม (84%) การทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ (77%) และการทดลองที่มีการช่วยเหลือน้อยที่สุดมีสองการทดลองคือการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้านและการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก (72%) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะแต่ละพฤติกรรมมีระดับความยากในการปฏิบัติหรือการสูญเสียของผู้ให้ความช่วยเหลือแตกต่างกัน การช่วยบอกเวลานั้นผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพียงแต่ดูนาฬิกาแล้วบอกเวลาออกมา ใช้ความคิดและเวลาน้อยมาก การช่วยบอกสายรถประจำทางต้องใช้ความคิดและเวลามากขึ้น การช่วยเปิดขวดแยมใช้ความคิดไม่มากนักแต่ต้องออกแรงมาก การช่วยเลือกกระดาษห่อของขวัญต้องใช้ความคิดมากขึ้นอีกระดับหนึ่งในการคำนึงถึงความเหมาะสมและใช้สายตาในการดูลายกระดาษด้วย และสุดท้ายก็คือการให้สัมภาษณ์ที่ต้องใช้ความคิด เสียเวลาหลายนาที และอาจทำให้สิ่งที่กำลังทำอยู่เกิดความผิดพลาดได้อีกด้วย แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ผู้ให้ความช่วยเหลือมีการสูญเสียมากกว่าจะได้รับความช่วยเหลือน้อยกว่า ซึ่งก็สอดคล้องกับที่ Latane และ Darley (1970) ได้ทำการทดลองไว้โดยใช้การถามเวลา ถามทาง ขอแลกเหรียญ ถามชื่อ และขอเศษสตางค์ พบว่าการขอความช่วยเหลือในเรื่องที่ผู้ให้ความช่วยเหลือมีการสูญเสียมากกว่าจะได้รับความช่วยเหลือน้อยกว่า

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาว่าในพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า และพฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน นั้น

1. เพศใดให้ความช่วยเหลือมากกว่า
2. เพศใดได้รับความช่วยเหลือมากกว่า
3. ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศใดมากกว่า
4. ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศใดมากกว่า

สมมติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้

- 1.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง
- 1.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย
- 1.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย
- 1.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

2. พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้

- 2.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง
- 2.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย
- 2.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงมากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

2.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย

3. พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า มีความแตกต่างทางเพศในพฤติกรรมการช่วยเหลือดังนี้

3.1 เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

3.2 เพศชายได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

3.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง

3.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นสำรวจ

กลุ่มตัวอย่างในขั้นนี้มีจำนวน 100 คน แบ่งเป็นเพศชาย 50 คน เพศหญิง 50 คน สุ่มจากบุคคลวัยทำงานย่านปทุมวัน และศูนย์การค้าฟอร์จูนทาวน์ เขตดินแดง

ขั้นทดลอง

กลุ่มตัวอย่างในแต่ละการทดลองมีจำนวน 120 คน แบ่งเป็นเพศชาย 60 คน เพศหญิง 60 คน สุ่มจากบุคคลวัยทำงานย่านรามคำแหง ลาดพร้าว สะพานควาย สะพานใหม่ บางแค และท่าพระจันทร์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นสำรวจ

แบบสำรวจพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ

ขั้นทดลอง

- แบบฟอร์มบันทึกผลการทดลอง

- อุปกรณ์ประกอบสำหรับแต่ละการทดลอง ดังต่อไปนี้

การทดลองเปิดขวดแยม แยมบรรจุขวดชนิดฝาเกลียว ขนมหังชนิดแผ่น ช้อนสำหรับทาแยม และถุงพลาสติกสำหรับใส่อุปกรณ์

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา แบบสอบถามเกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา
ภายในบ้าน

การทดลองถามเวลา นาฬิกาเพื่อใช้ตรวจสอบเวลา

การทดลองถามสายรถประจำทาง รายการสายรถประจำทางจากย่านสะพานควาย
ที่ผ่านหรือหมดระยะที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เพื่อใช้ตรวจสอบคำตอบ

การทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก แบบสอบถามเกี่ยวกับ
ประสิทธิภาพของผงซักฟอก

การทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ กระดาษห่อของขวัญลายไม่ซ้ำกัน จำนวน 5 ลาย
และถุงพลาสติกสำหรับใส่ม้วนกระดาษห่อของขวัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองแต่ละการทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ผู้ช่วยทดลองชุดเดียวกัน ซึ่งมี 4
คน แบ่งเป็นเพศชาย 2 คน เพศหญิง 2 คน ผู้ช่วยทดลองแต่ละคนทำการทดลองกับผู้ร่วมการ
ทดลองเป็นรายบุคคล โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกข้อมูลจากคำบอกเล่าของผู้ช่วยทดลองประกอบ
กับสิ่งที่สังเกตเห็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วน (Testing
the differences between two proportions) โดยการใช้สถิติทดสอบซี (Z-test) กำหนด α ที่ .01
คำนวณโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการทดสอบสมมติฐานทุกข้อ

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

1.1 เพศชายให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ในการทดลองสัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา ส่วนการทดลองเปิดขวดแยมพบว่า เพศชาย
และเพศหญิงให้ความช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน

1.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในการทดลองทั้งสองเรื่อง

1.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการทดลองสัมพัทธ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ประปา ส่วนการทดลองเปิดขวดแยมพบว่า ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน

1.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง มากกว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการทดลองทั้งสองเรื่อง

2. พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน

1.1 เพศชายและเพศหญิงให้ความช่วยเหลือไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง

1.2 เพศหญิงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการทดลองถามสายรถประจำทาง ส่วนการทดลองถามเวลา เพศชายและเพศหญิงได้รับความช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน

1.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง

1.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือทั้งสองเพศไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง

3. พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

3.1 เพศหญิงให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทั้งสองการทดลอง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในการทดลองสัมพัทธ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการทดลองเลือกกระดาษห่อของขวัญ

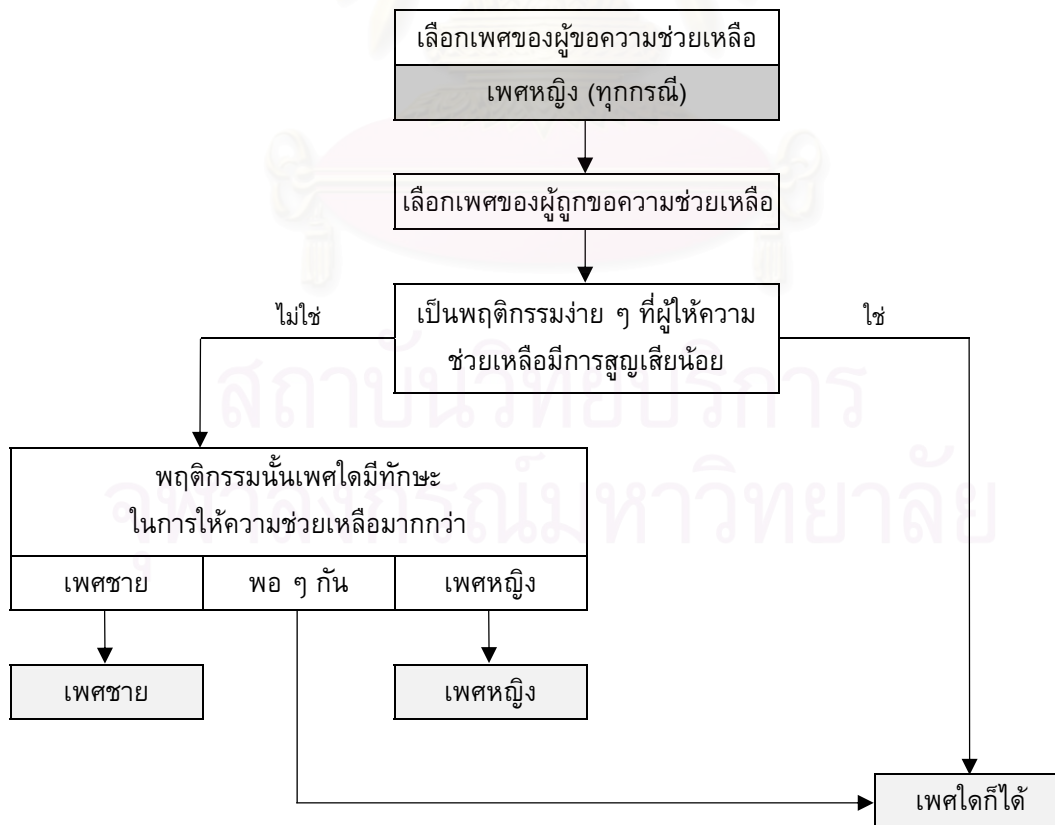
3.2 เพศชายและเพศหญิงได้รับความช่วยเหลือไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง

3.3 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย และผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิง ไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง

3.4 ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอความช่วยเหลือเพศชาย และผู้ขอความช่วยเหลือเพศหญิงไม่แตกต่างกันในการทดลองทั้งสองเรื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. การที่จะขอความช่วยเหลือจากคนแปลกหน้าให้ได้รับความช่วยเหลือมากที่สุด ควรให้เพศหญิงไปเป็นผู้ขอความช่วยเหลือ ส่วนจะไปขอความช่วยเหลือจากเพศใด ชั้นแรกต้องพิจารณาพฤติกรรมการช่วยเหลือก่อนว่า หากเป็นการขอความช่วยเหลือในเรื่องง่าย ๆ ผู้ให้ความช่วยเหลือไม่ได้สูญเสียอะไรมากนักก็สามารถไปขอความช่วยเหลือจากเพศใดก็ได้ แต่หากผู้ให้ความช่วยเหลือต้องสูญเสียอยู่พอสมควร เช่น เสียเวลา เสียแรง หรือต้องใช้ความคิด ก็ต้องพิจารณาต่อไปว่า พฤติกรรมที่เพศใดมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า หากเป็นพฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า หรือเป็นพฤติกรรมที่ทั้งสองเพศมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กันแล้ว ควรขอความช่วยเหลือจากเพศชาย หากเป็นพฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าควรขอความช่วยเหลือจากเพศหญิง ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 รูปแบบการตัดสินใจเลือกเพศของผู้ขอและผู้ถูกขอความช่วยเหลือ

อย่างไรก็ตาม ยังอาจมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลืออีก เช่น อายุ และการแต่งกายของผู้ขอความช่วยเหลือ เช่น หากผู้ขอความช่วยเหลือเป็นเด็กหรือคนชรา หรือแต่งกายชุดนักศึกษาเรียบร้อย อาจทำให้ระดับความหวาดระแวงที่ผู้ถูกขอความช่วยเหลือมีต่อผู้ขอความช่วยเหลือแต่ละเพศเปลี่ยนแปลงไป รูปแบบการตัดสินใจเลือกเพศของผู้ขอและผู้ถูกขอความช่วยเหลือก็อาจเปลี่ยนไปจากที่นำเสนอนี้ก็ได้ ดังนั้น เพื่อให้รูปแบบการตัดสินใจนี้สมบูรณ์มากขึ้น จึงควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าวต่อไป

2. ในการทดลองครั้งต่อไปควรเพิ่มระดับความสูญเสียในการให้ความช่วยเหลือให้มากขึ้น และควบคุมให้ทุกพฤติกรรมมีระดับความสูญเสียในการให้ความช่วยเหลือใกล้เคียงกัน นำเสนอพฤติกรรมให้กลุ่มตัวอย่างในชั้นสำรวจตัดสินเฉพาะพฤติกรรมที่คาดว่าจะเกิดความแตกต่างระหว่างเพศเท่านั้น เพื่อลดปัญหาพฤติกรรมง่ายเกินไปแล้วไม่เกิดความแตกต่างในการให้ความช่วยเหลือ หากไม่สามารถคิดพฤติกรรมที่ปฏิบัติได้ให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินจำนวนมากพอ อาจลดจำนวนลงบ้างก็ได้

3. ควรมีการเปรียบเทียบระหว่างการขอความช่วยเหลือในสถานที่ที่มีคนพลุกพล่านกับในสถานที่เปลี่ยว ว่าพฤติกรรมการช่วยเหลือตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศจะเปลี่ยนไปหรือไม่อย่างไร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

วิภาพรรณ จีระธัญญาสกุล. (2538). การทดลองภาคสนามเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศ ในพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Baron, R. A., & Byrne, D. (2000). *Social psychology* (9th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Cunningham, M. R. (1979). Weather, mood, and helping behavior: Quasi experiments with the sunshine samaritan. *Journal of Personality and Social Psychology, 37*, 1947-1956.
- Deaux, K., & Lewis, L. L. (1984). Structure of gender stereotypes: Interrelationships among components and gender label. *Journal of Personality and Social Psychology, 46*, 991-1004.
- Eagly, A. H. (1987). *Sex differences in social behavior: A social-role interpretation*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Eagly, A. H., & Carli, L. L. (1981). Sex of researchers and sex-typed communications as determinants of sex differences in influenceability: A meta-analysis of social influence studies. *Psychological Bulletin, 90*, 1-20.
- Eagly, A. H., & Crowley, M. (1986). Gender and helping behavior: A meta-analytic review of the social psychological literature. *Psychological Bulletin, 100*, 283-308.
- Eagly, A. H., & Steffen, V. J. (1984). Gender stereotype stem from the distribution of women and men into social roles. *Journal of Personality and Social Psychology, 46*, 735-754.
- Fiala, S. E., Giuliano, T. A., Remlinger, A. M., & Braithwaite, L. C. (1999). Lending a helping hand: The effects of gender stereotypes and gender on likelihood of helping. *Journal of Applied Social Psychology, 29*, 2164-2176.

Latane, B., & Darley, J. M. (1970). *The unresponsive bystander: Why doesn't he help?*. New York: Meredith.

Piliavin, I. M., Piliavin, J. A., & Rodin, J. (1972). Costs, diffusion, and the stigmatized victim. *Journal of Personality and Social Psychology*, 32, 429-438.

Thayer, S. (1973). Lend me your ears: Racial and sexual factors in helping the deaf. *Journal of Personality and Social Psychology*, 28, 8-11.

West, S. G., & Brown, T. J. (1975). Physical attractiveness, the severity of the emergency, and helping: A field experiment and interpersonal simulation. *Journal of Experimental Social Psychology*, 11, 531-538.

West, S. G., Whitney, G., & Schnedler, R. (1975). Helping a motorists in distress: The effects of sex, race, and neighborhood. *Journal of Personality and Social Psychology*, 31, 691-698.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ผลการสำรวจพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ
ตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ

(N=50)

ตารางที่ ก1

พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

ชุด, ข้อที่	พฤติกรรม	จำนวนผู้ที่เห็นว่าแต่ละเพศมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า (คน)		
		ชาย	พอๆกัน	หญิง
B8	ช่วยเลือกหลอดไฟชนิดที่เหมาะสมกับการใช้กับโคมไฟอ่านหนังสือระหว่างหลอดไส้ธรรมดากับหลอดไส้สีน้ำเงิน เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่กำลังเลือกหลอดไฟที่แผงเครื่องไฟฟ้าในห้างสรรพสินค้า	41	6	3
✓B11	ให้สัมภาษณ์ที่ศูนย์การค้าเกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้านเป็นการตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที	41	6	3
✓B13	ช่วยเปิดฝาเกลียวของขวดแยมที่ปิดแน่น เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่กำลังจะรับประทานขนมปังทาแยมแต่เปิดฝาขวดแยมไม่ออกที่โรงอาหารของมหาวิทยาลัย	36	8	6
B1	ช่วยตอบคำถามที่ว่า “คำแนะนำชื่อ ‘ผู้กอง’ สำหรับทหารบกแล้วหมายถึงนายทหารยศใด” เมื่อได้รับการสอบถามจากผู้ที่กำลังต้องการข้อมูลไปทำรายงาน ที่ที่นั่งพักในศูนย์การค้า	34	13	3
A10	ช่วยเข็นรถเก๋งที่จอดขวางในลานจอดรถ เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าของรถที่ถูกจอดขวางซึ่งกำลังพยายามเข็นแต่ไม่สามารถทำให้รถที่จอดขวางเคลื่อนไปได้	33	12	5
A6	ช่วยใส่แบตเตอรี่ชาร์ตอเบาท์ เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าของชาร์ตอเบาท์ซึ่งใส่แบตเตอรี่ไม่เป็น ในศูนย์การค้า	28	20	2
*A2 (คาดว่า พอ ๆ กัน)	ช่วยโทรศัพท์ไปตามช่างที่อยู่ซ่อมรถ ให้แก่เจ้าของรถซึ่งรถเสียอยู่ข้างถนน มีเหรียญบาทอยู่เหรียญเดียว ต้องการโทรศัพท์ไปตามช่างที่อยู่ แต่โทร.ผิดมาทำให้เหรียญหมด และขอให้ช่วยโทรศัพท์ไปที่อยู่ตามหมายเลขที่ให้ไว้	27	14	9
A11	ช่วยเปิดประตูกระจกห้างสรรพสินค้าให้ เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่ถือของพะรุงพะรังและกำลังประสบความยากลำบากในการเปิดประตู	25	20	5

✓ พฤติกรรมที่คัดเลือกไว้ใช้ทดลอง

* พฤติกรรมที่ผลการสำรวจแตกต่างไปจากที่คาดไว้

หมายเหตุ พฤติกรรม B8 เป็นพฤติกรรมที่มีความถี่สูงสุดแต่ไม่เลือกใช้ เนื่องจากเมื่อพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วพบว่า ในทางปฏิบัติแล้วไม่สามารถแยกผู้ที่ตอบว่าไม่ทราบเพราะไม่ยอมช่วยเหลือกับผู้ที่ไม่ทราบจริง ๆ ออกจากกันได้ ทำให้ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะตัดสินใจไม่ช่วยหรือตัดผู้ร่วมการทดลองคนนั้นออก จึงเปลี่ยนมาใช้พฤติกรรม B13 ซึ่งมีความถี่รองลงมาแทน

ตารางที่ ก2

พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน

ชุด, ข้อที่	พฤติกรรม	จำนวนผู้ที่เห็นว่าแต่ละเพศมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า (คน)		
		ชาย	พอ ๆ กัน	หญิง
✓A8	ช่วยบอกเวลาโดยดูจากนาฬิกาใด ๆ ของตนเองหรือยื่นนาฬิกาให้ดู เมื่อได้รับการสอบถามเวลาจากคนที่ไม่ได้ใส่นาฬิกาข้อมือ และเดินสวนทางมาบนทางเท้า	6	39	5
✓B14	บอกสายรถประจำทางที่ผ่านอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เมื่อได้รับการสอบถาม ที่ที่หยุดรถประจำทางย่านสะพานควาย	4	38	8
A12	ช่วยเหลือผู้พบเห็นคนทำเอกสารเป็นซองจดหมายปิดผนึก ประทับตราลับเฉพาะ 1 ซอง หล่นในศูนย์การค้า ซึ่งผู้พบเห็น จำเป็นต้องรีบไปธุระในอีกทางหนึ่ง และขอให้ช่วยโดยการบอกกล่าว หรือช่วยเก็บเอกสารไปส่งให้คนที่ทำเอกสารหล่น	5	37	8
*B12 (คาดว่า หญิง)	ช่วยเหลือคนตาบอดที่กำลังรอขึ้นรถประจำทางที่หยุดรถประจำทาง เมื่อได้รับการร้องขอจากคนตาบอด โดยการช่วยดูและบอกกล่าวเมื่อรถประจำทางสายที่คนตาบอดต้องการจะขึ้นกำลังมา ช่วยโบก และพาไปส่งขึ้นรถ	8	37	5
B7	ช่วยคนที่สายตาสั้นและไม่ได้ใส่แว่นตาหรือคอนแทคเลนส์ ดูสายรถประจำทางที่กำลังจะเข้าป้าย ที่ที่หยุดรถประจำทาง เมื่อได้รับการร้องขอ	7	35	8
B10	นำจดหมายที่จำหน่ายและติดสแตมป์เรียบร้อยแล้วซึ่งถูกลืมทิ้งไว้ในตู้โทรศัพท์ไปส่งไปรษณีย์ให้ เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้พบจดหมายซึ่งกำลังรีบไปธุระ	5	32	13
A4	ช่วยนำจดหมายที่จำหน่ายและติดสแตมป์แล้วไปส่งให้ที่ตู้ไปรษณีย์ที่มองเห็นตั้งอยู่บงทางเท้าข้างหน้าซึ่งกำลังจะเดินผ่าน เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่เดินสวนทางมาและต้องรีบไปอีกทางหนึ่ง	9	31	10
A7	ให้แลกเหรียญที่ใกล้โทรศัพท์สาธารณะในศูนย์การค้า เมื่อมีผู้มาขอแลกเหรียญ 50 สตางค์ 2 เหรียญเป็นเหรียญบาท 1 เหรียญ เพื่อนำไปใช้โทรศัพท์	9	28	13
*A13 (คาดว่า ชาย)	อธิบายวิธีการเดินทางจากศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่าลาดพร้าว ไปยังสถานีรถไฟกรุงเทพ(หัวลำโพง) โดยรถยนต์ส่วนตัว เมื่อได้รับการสอบถาม ในศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว	14	28	8
*B15 (คาดว่า หญิง)	ช่วยตอบคำถามที่ว่า “คำว่า ‘กะเพรา’ เขียนอย่างไร” เมื่อได้รับการสอบถามจากผู้ที่กำลังต้องการข้อมูลไปทำรายงาน ที่ที่นั่งพักในศูนย์การค้า	1	27	22

ตารางที่ ก2 (ต่อ)

ชุด, ข้อที่	พฤติกรรม	จำนวนผู้ที่เห็นว่าแต่ละเพศมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า (คน)		
		ชาย	พอ ๆ กัน	หญิง
*A1 (คาดว่า หญิง)	ช่วยโทรศัพท์ส่งเพจเจอร์โดยใช้โทรศัพท์ใด ๆ ให้แก่คนหูหนวกที่มาขอความช่วยเหลือโดยการเขียนคำขอร้อง หมายเลขเพจเจอร์ และข้อความที่จะส่ง ลงในกระดาษให้อ่าน โดยไม่คิดค่าตอบแทน ใกล้โทรศัพท์สาธารณะในศูนย์การค้า	4	24	22
*B3 (คาดว่า ชาย)	สละที่นั่งให้โดยการลุกขึ้นและเชิญให้นั่ง เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่กำลังจะเป็นลมบนรถประจำทาง	16	24	10
*A3 (คาดว่า ชาย)	ช่วยเก็บสีเมจิกส่งให้อย่างน้อย 1 แห่ง เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ถือหอบของพระรุงพระรัง ทำทางเร่งรีบ และทำสีเมจิกจำนวน 50 แห่งที่ถืออยู่หลังกระจายบนทางเท้า	8	23	19
*B6 (คาดว่า หญิง)	ช่วยปฐมพยาบาลคนที่มีอาการหน้ามืดเป็นลมบนทางเท้า เช่น ให้ยืมยาตาม ใกล้ที่หยุดรถประจำทาง เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้พบเห็นที่ไม่สามารถปฐมพยาบาลคนเป็นลมได้	8	23	19
B2	ให้สัมภาษณ์ในศูนย์การค้า เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครเป็นการตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที	14	23	13
B5	รับฝากของเป็นถุงผลไม้น้ำหนัก 3 กิโลกรัมเป็นเวลาประมาณ 5 นาที ที่ที่นั่งพักในศูนย์การค้าใกล้ห้องน้ำ เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ที่นั่งใกล้ ๆ และต้องการไปเข้าห้องน้ำ	12	20	18

✓ พฤติกรรมที่คัดเลือกไว้ใช้ทดลอง

* พฤติกรรมที่ผลการสำรวจแตกต่างไปจากที่คาดไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ก3

พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า

ชุด, ข้อที่	พฤติกรรม	จำนวนผู้ที่เห็นว่าแต่ละเพศมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า (คน)		
		ชาย	พอๆกัน	หญิง
B9	อธิบายวิธีการต้มถั่วเขียว เมื่อได้รับการสอบถามจากผู้ที่ต้องการทำถั่วเขียวต้มน้ำตาลแต่ไม่เคยต้มถั่วเขียวมาก่อน ที่ใกล้ชั้นขายถั่วเขียวในซูเปอร์มาร์เก็ต	0	7	43
✓A5	ให้สัมภาษณ์ในศูนย์การค้าเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอกที่บ้านใช้เป็นประจำ เป็นการตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที	3	9	38
B4	ช่วยตัดด้ายที่เกินออกมาจากแขนเสื้อข้างขวาซึ่งใส่อยู่กับตัว เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ที่มีการกรไกร แต่ไม่สามารถตัดเองได้ที่ที่หยุดรถประจำทาง	4	9	37
✓A15	ช่วยเลือกกระดาษห่อของขวัญลายที่เหมาะสมกับการนำไปห่อของขวัญให้ญาติผู้ใหญ่ เมื่อได้รับการร้องขอ ที่บริเวณขายกระดาษห่อของขวัญในห้างสรรพสินค้า	4	12	34
A14	ให้กระดาษทิชชูที่พกไว้จำนวน 1 แผ่น เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่ผงเข้าตาและต้องการใช้กระดาษทิชชูเช็ดผงออก ที่ใกล้ห้องน้ำในศูนย์การค้า	5	17	28
A9	ช่วยรับฝากลูกสุนัขขี้ฉ้อและสะอาดซึ่งอยู่ในกล่องเป็นเวลาประมาณ 5 นาที เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าของสุนัขซึ่งจำเป็นต้องเข้าไปซื้อของในร้าน 7-11 และร้านดังกล่าวห้ามนำสัตว์เลี้ยงเข้าไป	4	19	27

✓ พฤติกรรมที่คัดเลือกไว้ใช้ทดลอง

* พฤติกรรมที่ผลการสำรวจแตกต่างไปจากที่คาดไว้

หมายเหตุ พฤติกรรม B9 เป็นพฤติกรรมที่มีความถี่สูงสุดแต่ไม่เลือกใช้ เนื่องจากเมื่อพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วพบว่า ในทางปฏิบัติแล้วไม่สามารถแยกผู้ที่ตอบว่าไม่ทราบเพราะไม่ยอมช่วยเหลือกับผู้ที่ไม่ทราบจริง ๆ ออกจากกันได้ ทำให้ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะตัดผู้ร่วมการทดลองคนนั้นออกหรือตัดสินว่าไม่ช่วย ส่วนพฤติกรรม B4 เป็นพฤติกรรมที่การให้ความช่วยเหลือจำเป็นต้องเข้าใกล้ตัวกันมาก และเครื่องมือที่ใช้เป็นกรไกร ซึ่งสามารถใช้เป็นอาวุธได้ อาจทำให้ผู้ร่วมการทดลองและผู้พบเห็นตกใจหรือเกิดการเข้าใจผิดตามมาได้ จึงเปลี่ยนมาใช้พฤติกรรม A15 ซึ่งมีความถี่รองลงมาแทน

เนื่องจากการขออนุญาตใช้สถานที่ของห้างสรรพสินค้าเพื่อทำการทดลองไม่ได้รับความร่วมมืออย่างที่คาดไว้ จึงเปลี่ยนสถานที่ทดลองของพฤติกรรม A15 เป็นที่หยุดรถประจำทาง และเพิ่มรายละเอียดของพฤติกรรม เพื่อความชัดเจน ได้เป็น

ช่วยเลือกกระดาษห่อของขวัญลายที่เหมาะสมกับการนำไปห่อของขวัญเป็นนาฬิกาให้ลุงกับป้า
เนื่องในวันครบรอบแต่งงาน เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ซื้อกระดาษห่อของขวัญมาทั้งหมด 5
ลาย ที่ที่หยุดรถประจำทาง

ภาคผนวก ข

พฤติกรรมที่จะนำไปใช้สร้างแบบสำรวจพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ ตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ

ตารางที่ ข1

พฤติกรรมที่เพศชายมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศหญิง

ลำดับ	พฤติกรรม
1.	ช่วยเก็บสีเมจิกส่งให้อย่างน้อย 1 แท่ง เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ที่ชอบของพระรุงพระรัง ทำทางเร่งรีบ และทำสีเมจิกจำนวน 50 แท่งที่ถืออยู่หลังกระจายบนทางเท้า
2.	ช่วยใส่แบตเตอรี่ชาร์จแบตเตอรี่ เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าของชาร์จแบตเตอรี่ที่ไม่เป็น ในศูนย์การค้า
3.	ช่วยเข็นรถเก๋งที่จอดขวางในลานจอดรถ เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าของรถที่ถูกจอดขวางซึ่งกำลังพยายามเข็นแต่ไม่สามารถทำให้รถที่จอดขวางเคลื่อนไปได้
4.	ช่วยเปิดประตูกระจกห้างสรรพสินค้าให้ เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่ถือของพระรุงพระรัง และกำลังประสบความยากลำบากในการเปิดประตู
5.	อธิบายวิธีการเดินทางจากศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ไปยังสถานีรถไฟฟ้ากรุงเทพ(หัวลำโพง) โดยรถยนต์ส่วนตัว เมื่อได้รับการสอบถาม ในศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว
6.	ช่วยตอบคำถามที่ว่า “คำนำหน้าชื่อ ‘ผู้กอง’ สำหรับทหารบกแล้วหมายถึงนายทหารยศใด” เมื่อได้รับการสอบถามจากผู้ที่กำลังต้องการข้อมูลไปทำรายงาน ที่ที่นั่งพักในศูนย์การค้า
7.	สละที่นั่งให้โดยการลุกขึ้นและเชิญให้นั่ง เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่กำลังจะเป็นลมบนรถประจำทาง
8.	ช่วยเลือกหลอดไฟชนิดที่เหมาะสมกับการใช้กับโคมไฟอ่านหนังสือ ระหว่างหลอดไส้ธรรมดา กับหลอดไส้สีน้ำเงิน เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่กำลังเลือกหลอดไฟ ที่แผนกเครื่องไฟฟ้าในห้างสรรพสินค้า
9.	ให้สัมภาษณ์ที่ศูนย์การค้าเกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน เป็นการตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที
10.	ช่วยเปิดฝาเกลียวของขวดแยมที่ปิดแน่น เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่กำลังจะรับประทานขนมปังทาแยมแต่เปิดฝาขวดแยมไม่ออก ที่โรงอาหารของมหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ข2

พฤติกรรมที่เพศชายและเพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือพอ ๆ กัน

ลำดับ	พฤติกรรม
1.	ช่วยโทรศัพท์ไปตามช่างที่อยู่ซ่อมรถ ให้แก่เจ้าของรถซึ่งรถเสียอยู่ข้างถนน มีเหรียญบาทอยู่เหรียญเดียว ต้องการโทรศัพท์ไปตามช่างที่อยู่ แต่โทร.ผิดมาทำให้เหรียญหมด และขอให้ช่วยโทรศัพท์ไปที่ช่างตามหมายเลขที่ให้ไว้
2.	ช่วยนำจดหมายที่จำหน้าและติดสแตมป์แล้ว ไปส่งให้ที่ตู้ไปรษณีย์ที่มองเห็นตั้งอยู่บทางเท้าข้างหน้าซึ่งกำลังจะเดินผ่าน เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่เดินสวนทางมาและต้องรีบไปอีกทางหนึ่ง
3.	ให้แลกเหรียญที่ใกล้โทรศัพท์สาธารณะในศูนย์การค้า เมื่อมีผู้มาขอแลกเหรียญ 50 สตางค์ 2 เหรียญเป็นเหรียญบาท 1 เหรียญ เพื่อนำไปใช้โทรศัพท์
4.	ช่วยบอกเวลาโดยดูจากนาฬิกาใด ๆ ของตนเองหรือยี่นาฬิกาให้ดู เมื่อได้รับการสอบถามเวลาจากคนที่ไม่ได้ใส่นาฬิกาข้อมือและเดินสวนทางมาบนทางเท้า
5.	ช่วยเหลือผู้พบเห็นคนทำเอกสารเป็นซองจดหมายปิดผนึกประทับตราลับเฉพาะ 1 ซอง หล่นในศูนย์การค้า ซึ่งผู้พบเห็นจำเป็นต้องรีบไปธุระในอีกทางหนึ่ง และขอให้ช่วยโดยการบอกกล่าวหรือช่วยเก็บเอกสารไปส่งให้คนที่ทำเอกสารหล่น
6.	ให้สัมภาษณ์ในศูนย์การค้า เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร เป็นการตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที
7.	รับฝากของเป็นถุงผลไม้น้ำหนัก 3 กิโลกรัมเป็นเวลาประมาณ 5 นาที ที่ที่นั่งพักในศูนย์การค้า ใกล้ห้องน้ำ เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ที่นั่งใกล้ ๆ และต้องการไปเข้าห้องน้ำ
8.	ช่วยคนที่สายตาสั้นและไม่ได้ใส่แว่นตาหรือคอนแทคเลนส์ดูสายรถประจำทางที่กำลังจะเข้าป้าย เมื่อได้รับการร้องขอที่ที่หยุดรถประจำทาง
9.	นำจดหมายที่จำหน้าและติดสแตมป์เรียบร้อยแล้วซึ่งถูกลืมทิ้งไว้ในตู้โทรศัพท์ไปส่งไปรษณีย์ให้ เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้พบจดหมาย ซึ่งกำลังรีบไปธุระ
10.	บอกสายรถประจำทางที่ผ่านอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เมื่อได้รับการสอบถามที่ที่หยุดรถประจำทางย่านสะพานควาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ข3

พฤติกรรมที่เพศหญิงมีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย

ลำดับ	พฤติกรรม
1.	ช่วยโทรศัพท์ส่งเพจเจอร์โดยใช้โทรศัพท์ที่ใด ๆ ให้แก่คนหูหนวกที่มาขอความช่วยเหลือโดยการเขียนคำขอร้อง หมายเลขเพจเจอร์ และข้อความที่จะส่ง ลงในกระดาษให้อ่าน โดยไม่คิดค่าตอบแทน ใกล้เคียงโทรศัพท์สาธารณะในศูนย์การค้า
2.	ให้สัมภาษณ์ในศูนย์การค้าเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอกที่ทางบ้านใช้เป็นประจำ เป็น การตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที
3.	ช่วยรับฝากลูกสุนัขอ้วนและสะอาดซึ่งอยู่ในกล่องเป็นเวลาประมาณ 5 นาที เมื่อได้รับการ ร้องขอจากเจ้าของสุนัขซึ่งจำเป็นต้องเข้าไปซื้อของในร้าน 7-11 และร้านดังกล่าวห้ามนำสัตว์ เลี้ยงเข้าไป
4.	อธิบายวิธีการต้มถั่วเขียว เมื่อได้รับการสอบถามจากผู้ที่ต้องการทำถั่วเขียวต้มน้ำตาลแต่ ไม่เคยต้มถั่วเขียวมาก่อน ที่ใกล้ชั้นขายถั่วเขียวในซูเปอร์มาร์เก็ต
5.	ช่วยเลือกกระดาษห่อของขวัญที่เหมาะสมกับการนำไปห่อของขวัญให้ญาติผู้ใหญ่ เมื่อได้รับ การร้องขอ ที่บริเวณขายกระดาษห่อของขวัญในห้างสรรพสินค้า
6.	ช่วยตัดด้ายที่เกินออกมาจากแขนเสื้อข้างขวาซึ่งใส่อยู่กับตัว เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ที่มี กรรไกร แต่ไม่สามารถตัดเองได้ ที่ที่หยุดรถประจำทาง
7.	ช่วยปฐมพยาบาลคนที่มีอาการหน้ามืดเป็นลมบนทางเท้า เช่นให้ยืมยาอม ใกล้เคียงที่หยุดรถประจำ ทาง เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้พบเห็นที่ไม่สามารถปฐมพยาบาลคนเป็นลมได้
8.	ให้กระดาษทิชชูที่พับไว้จำนวน 1 แผ่น เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่ผงเข้าตาและต้องการใช้ กระดาษทิชชูเช็ดผงออก ที่ใกล้ห้องน้ำในศูนย์การค้า
9.	ช่วยเหลือคนตาบอดที่กำลังรอขึ้นรถประจำทางที่ที่หยุดรถประจำทาง เมื่อได้รับการร้องขอจาก คนตาบอด โดยการช่วยดูและบอกกล่าวเมื่อรถประจำทางสายที่คนตาบอดต้องการจะขึ้นกำลัง มา ช่วยโบก และพาไปส่งขึ้นรถ
10.	ช่วยตอบคำถามที่ว่า “คำว่า ‘กะเพรา’ เขียนอย่างไร” เมื่อได้รับการสอบถามจากผู้ที่กำลัง ต้องการข้อมูลไปทำรายงาน ที่ที่นั่งพักในศูนย์การค้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แบบสำรวจพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ
ตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ

ชุด A

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น

คำแนะนำ ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องเพศที่มีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า ตามคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ และแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมายได้เพียงช่องเดียวเท่านั้น

ข้อที่	พฤติกรรม	เพศที่มีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า		
		ชาย	พอๆกัน	หญิง
1	ช่วยโทรศัพท์ส่งเพจเจอร์โดยใช้โทรศัพท์ใด ๆ ให้แก่คนหูหนวกที่มาขอความช่วยเหลือโดยการเขียนคำขอร้อง หมายเลขเพจเจอร์ และข้อความที่จะส่ง ลงในกระดาษให้อ่าน โดยไม่คิดค่าตอบแทน โกล์โทรศัพท์สาธารณะในศูนย์การค้า			
2	ช่วยโทรศัพท์ไปตามช่างที่ซ่อมรถ ให้แก่เจ้าของรถซึ่งรถเสียอยู่ข้างถนน มีเหรียญบาทอยู่เหรียญเดียว ต้องการโทรศัพท์ไปตามช่างที่รู้ แต่โทรศัพท์มาทำให้เหรียญหมด และขอให้ช่วยโทรศัพท์ไปที่ช่างตามหมายเลขที่ให้ไว้			
3	ช่วยเก็บสีเมจิกส่งให้อย่างน้อย 1 แห่ง เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ที่ชอบของพระพุทธรูป ทำทางเร่งรีบ และทำสีเมจิกจำนวน 50 แห่งที่ถืออยู่หล่นกระจายบนทางเท้า			
4	ช่วยนำจดหมายที่จำหน้าและติดสแตมป์แล้วไปส่งให้ที่ตู้ไปรษณีย์ที่มองเห็นตั้งอยู่บนทางเท้าข้างหน้าซึ่งกำลังจะเดินผ่าน เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่เดินสวนทางมาและต้องรีบไปอีกทางหนึ่ง			
5	ให้สัมภาษณ์ในศูนย์การค้าเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอกที่บ้านใช้เป็นประจำ เป็นการตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที			
6	ช่วยใส่แบตเตอรี่ชาวด็อบเบอท์ เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าของชาวด็อบเบอท์ซึ่งใส่แบตเตอรี่ไม่เป็น ในศูนย์การค้า			
7	ให้แลกเหรียญที่โกล์โทรศัพท์สาธารณะในศูนย์การค้า เมื่อมีผู้มาขอแลกเหรียญ 50 สตางค์ 2 เหรียญเป็นเหรียญบาท 1 เหรียญ เพื่อนำไปใช้โทรศัพท์			
8	ช่วยบอกเวลาโดยดูจากนาฬิกาใด ๆ ของตนเองหรือยี่นนาฬิกาให้ดูเมื่อได้รับการสอบถามเวลาจากคนที่ไม่ได้ใส่นาฬิกาข้อมือและเดินสวนทางมาบนทางเท้า			

ข้อที่	พฤติกรรม	เพศที่มีทักษะ ในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า		
		ชาย	พอๆกัน	หญิง
9	ช่วยรับฝากลูกสุนัขอ้วนและสะอาดซึ่งอยู่ในกล่องเป็นเวลาประมาณ 5 นาที เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าของสุนัขซึ่งจำเป็นต้องเข้าไปซื้อของในร้าน 7-11 และร้านดังกล่าวห้ามนำสัตว์เลี้ยงเข้าไป			
10	ช่วยเข็นรถเก๋งที่จอดขวางในลานจอดรถ เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าของรถที่ถูกจอดขวางซึ่งกำลังพยายามเข็นแต่ไม่สามารถทำให้รถที่จอดขวางเคลื่อนไปได้			
11	ช่วยเปิดประตูกระจกห้างสรรพสินค้าให้ เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่ถือของพะรุงพะรังและกำลังประสบความสำเร็จลำบากในการเปิดประตู			
12	ช่วยเหลือผู้พบเห็นคนทำเอกสารเป็นซองจดหมายปิดผนึกประทับตราลับเฉพาะ 1 ซอง หล่นในศูนย์การค้า ซึ่งผู้พบเห็นจำเป็นต้องรีบไปธุระในอีกทางหนึ่ง และขอให้ช่วยโดยการบอกกล่าวหรือช่วยเก็บเอกสารไปส่งให้คนที่ทำเอกสารหล่น			
13	อธิบายวิธีการเดินทางจากศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่าลาดพร้าว ไปยังสถานีรถไฟฟ้ากรุงเทพ(หัวลำโพง) โดยรถยนต์ส่วนตัว เมื่อได้รับการสอบถาม ในศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว			
14	ให้กระดาษทิชชูที่พับไว้จำนวน 1 แผ่น เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่ผงเข้าตาและต้องการใช้กระดาษทิชชูเช็ดผงออก ที่ใกล้ห้องน้ำในศูนย์การค้า			
15	ช่วยเลือกกระดาษห่อของขวัญลายที่เหมาะสมกับการนำไปห่อของขวัญให้ญาติผู้ใหญ่ เมื่อได้รับการร้องขอ ที่บริเวณขายกระดาษห่อของขวัญในห้างสรรพสินค้า			

**แบบสำรวจพฤติกรรมกรให้ความช่วยเหลือ
ตามทักษะในการให้ความช่วยเหลือของแต่ละเพศ**

ชุด B

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น

คำแนะนำ ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องเพศที่มีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า ตามคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ และแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมายได้เพียงช่องเดียวเท่านั้น

ข้อที่	พฤติกรรม	เพศที่มีทักษะในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า		
		ชาย	พอๆกัน	หญิง
1	ช่วยตอบคำถามที่ว่า “คำนำหน้าชื่อ ‘ผู้กอง’ สำหรับทหารบกแล้ว หมายถึงนายทหารยศใด” เมื่อได้รับการสอบถามจากผู้ที่กำลังต้องการข้อมูลไปทำรายงาน ที่ที่นั่งพักในศูนย์การค้า			
2	ให้สัมภาษณ์ในศูนย์การค้า เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร เป็นการตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที			
3	สละที่นั่งให้โดยการลุกขึ้นและเชิญให้นั่ง เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่กำลังจะเป็นลมบนรถประจำทาง			
4	ช่วยตัดด้ายที่เกिनออกมาจากแขนเสื้อข้างขวาซึ่งใส่อยู่กับตัว เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ที่มีการกรไกร แต่ไม่สามารถตัดเองได้ที่ที่หยุดรถประจำทาง			
5	รับฝากของเป็นถุงผลไม้ น้ำหนัก 3 กิโลกรัมเป็นเวลาประมาณ 5 นาที ที่ที่นั่งพักในศูนย์การค้าใกล้ห้องน้ำ เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ที่นั่งใกล้ ๆ และต้องการไปเข้าห้องน้ำ			
6	ช่วยปฐมพยาบาลคนที่มีอาการหน้ามืดเป็นลมบนทางเท้า เช่น ให้ยืมยาอม ใกล้ที่หยุดรถประจำทาง เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้พบเห็นที่ไม่สามารถปฐมพยาบาลคนเป็นลมได้			
7	ช่วยคนที่สายตาสั้นและไม่ได้ใส่แว่นตาหรือคอนแทคเลนส์ ดูสายรถประจำทางที่กำลังจะเข้าป้าย ที่ที่หยุดรถประจำทางเมื่อได้รับการร้องขอ			
8	ช่วยเลือกหลอดไฟชนิดที่เหมาะสมกับการใช้กับโคมไฟอ่านหนังสือ ระหว่างหลอดไส้ธรรมดา กับหลอดไส้สีน้ำเงิน เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่กำลังเลือกหลอดไฟที่แผนกเครื่องไฟฟ้าในห้างสรรพสินค้า			
9	อธิบายวิธีการต้มถั่วเขียว เมื่อได้รับการสอบถามจากผู้ที่ต้องการทำถั่วเขียวต้มน้ำตาลแต่ไม่เคยต้มถั่วเขียวมาก่อน ที่ใกล้ชั้นขายถั่วเขียวในซูเปอร์มาร์เก็ต			

ข้อที่	พฤติกรรม	เพศที่มีทักษะ ในการให้ความช่วยเหลือมากกว่า		
		ชาย	พอๆกัน	หญิง
10	นำจดหมายที่จำหน่ายและติดสแตมป์เรียบร้อยแล้วซึ่งถูกลืมทิ้งไว้ในตู้โทรศัพท์ไปส่งไปรษณีย์ให้ เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้พบจดหมาย ซึ่งกำลังรีบไปธุระ			
11	ให้สัมภาษณ์ที่ศูนย์การค้าเกี่ยวกับอุปกรณ์ประจำภายในบ้าน เป็น การตอบคำถามสั้น ๆ 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที			
12	ช่วยเหลือคนตาบอดที่กำลังรอขึ้นรถประจำทางที่หยุดรถประจำทาง เมื่อได้รับการร้องขอจากคนตาบอด โดยการช่วยดูและบอกกล่าวเมื่อรถประจำทางสายที่คนตาบอดต้องการจะขึ้นกำลังมา ช่วยโบก และพาไปส่งขึ้นรถ			
13	ช่วยเปิดฝาเกลียวของขวดแยมที่ปิดแน่น เมื่อได้รับการร้องขอจากคนที่กำลังจะรับประทานขนมปังทาแยมแต่เปิดฝาขวดแยมไม่ออกที่โรงอาหารของมหาวิทยาลัย			
14	บอกสายรถประจำทางที่ผ่านอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เมื่อได้รับการสอบถาม ที่ที่หยุดรถประจำทางย่านสะพานควาย			
15	ช่วยตอบคำถามที่ว่า "คำว่า 'กะเพรา' เขียนอย่างไร" เมื่อได้รับการสอบถามจากผู้ที่กำลังต้องการข้อมูลไปทำรายงาน ที่ที่นั่งพักในศูนย์การค้า			

ภาคผนวก
แบบฟอร์มบันทึกผลการทดลอง

การทดลอง..... วันที่..... เวลา.....

สถานที่.....

ผู้ช่วยทำการทดลอง เพศ.....คนที่.....ชื่อ.....

คนที่	อายุ (ประมาณ)	การช่วยเหลือ		ลักษณะการช่วยเหลือ	หมายเหตุ
		ช่วย	ไม่ช่วย		
ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศชาย					
1	18-30				
2	18-30				
3	18-30				
4	18-30				
5	18-30				
6	31-40				
7	31-40				
8	31-40				
9	31-40				
10	31-40				
11	41-50				
12	41-50				
13	41-50				
14	41-50				
15	41-50				
ผู้ถูกขอความช่วยเหลือเพศหญิง					
1	18-30				
2	18-30				
3	18-30				
4	18-30				
5	18-30				
6	31-40				
7	31-40				
8	31-40				
9	31-40				
10	31-40				
11	41-50				
12	41-50				
13	41-50				
14	41-50				
15	41-50				

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามเกี่ยวกับอุปกรณ์ประปาภายในบ้าน

เพศ ชาย หญิงอายุ 18-30 31-40 41-50คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับคำตอบของผู้รับการสัมภาษณ์

1.	ท่อประปาที่บ้านของท่านเป็นท่อเหล็กหรือท่อ PVC	☐ ท่อเหล็ก	☐ ท่อ PVC	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
2.	ท่อประปาที่บ้านของท่านเป็นสีอะไร	☐ สีฟ้า	☐ สีเทา	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
3.	ที่บ้านของท่านมีเครื่องมือซ่อมท่อประปาหรือไม่	☐ มี	☐ ไม่มี	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
4.	ที่บ้านของท่านใช้เครื่องปั้มน้ำหรือไม่	☐ ใช้	☐ ไม่ใช้	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
5.	ที่บ้านของท่านใช้เครื่องกรองน้ำหรือไม่	☐ ใช้	☐ ไม่ใช้	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
6.	ที่บ้านของท่านมีอุปกรณ์ประปาสำรองไว้เปลี่ยนยามฉุกเฉินหรือไม่	☐ มี	☐ ไม่มี	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
7.	ที่บ้านของท่านเคยมีสัตว์ใด ๆ ะปนออกมากับน้ำประปาบ้างหรือไม่	☐ เคยมี	☐ ไม่เคยมี	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
8.	ที่บ้านของท่านแก้ปัญหาท่อระบายน้ำอุดตันด้วยวิธีใด	☐ ใช้ผงสลายสิ่งอุดตัน	☐ ใช้ลูกยางปั้มท่อ	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
9.	สายยางที่บ้านของท่านเป็นชนิดใสหรือชนิดมีสี	☐ ชนิดใส	☐ ชนิดมีสี	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
10.	หากก๊อกน้ำในบ้านของท่านเสีย มีอาการน้ำหยดตลอดเวลา ท่านจะแก้ไขด้วยวิธีใด	☐ ซ่อมกันเอง	☐ เรียกช่าง	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ

ผู้สัมภาษณ์.....

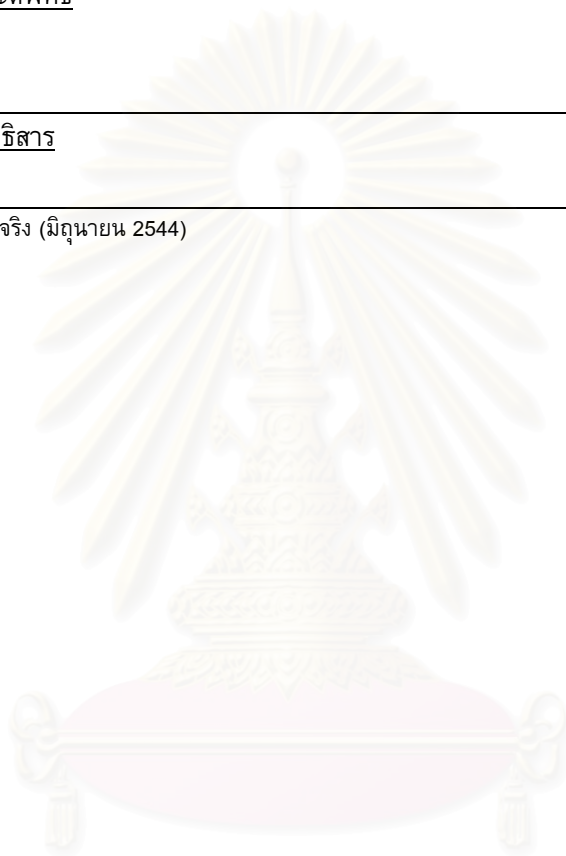
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

รายการสายรถประจำทางที่ผ่านสะพานควาย และผ่านหรือหมดระยะที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

<p><u>สายที่ตรงไปอนุสาวรีย์ฯ</u></p> <p>8, 27, 28, 29, 34, 38, 39, 50, 59, 63, 77, 96, 108, 112, 159</p> <p>ปอ. 2, 3, 9, 10, 13, 29, 39, 157, 170 (ปอ.159 เดิม)</p> <p>ปอพ. 2, 5, 8, 12</p>
<p><u>สายที่เลี้ยวขวาไปถนนประดิพัทธ์</u></p> <p>3, 44, 52, 90</p> <p>ปอ. 23, 44</p>
<p><u>สายที่เลี้ยวซ้ายไปถนนสุทธิสาร</u></p> <p>ไม่มี</p>

ที่มา จากการสังเกตในสถานที่จริง (มิถุนายน 2544)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผงซักฟอก

เพศ ชาย หญิงอายุ 18-30 31-40 41-50คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับคำตอบของผู้รับการสัมภาษณ์

1. ที่บ้านของท่านใช้ผงซักฟอกยี่ห้อใดเป็นประจำ	☐ บรีส	☐ เปา	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
2. ที่บ้านของท่านซักผ้าด้วยมือหรือด้วยเครื่อง	☐ มือ	☐ เครื่อง	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
3. ที่บ้านของท่านมีการเจาะจงใช้ผงซักฟอกที่ทำเฉพาะสำหรับการซักผ้าด้วย..... (มือ/เครื่อง ตามคำตอบข้อ 2) หรือไม่	☐ เจาะจง	☐ ไม่เจาะจง	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
4. ความสวยงามของภาชนะบรรจุ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผงซักฟอกของครอบครัวท่านหรือไม่	☐ มีผล	☐ ไม่มีผล	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
5. ผงซักฟอกที่ท่านใช้ผสมน้ำยาปรับผ้านุ่มหรือไม่	☐ ผสม	☐ ไม่ผสม	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
6. ผงซักฟอกที่ท่านใช้มีกลิ่นหอมติดเสื้อผ้าหรือไม่	☐ มีกลิ่น	☐ ไม่มีกลิ่น	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
7. ผงซักฟอกที่ท่านใช้ ทิ้งคราบขาวบนเสื้อผ้าเมื่อแห้งแล้วบ้างหรือไม่	☐ มี	☐ ไม่มี	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
8. ถ้าท่านเลือกได้ ท่านจะเลือกใช้ผงซักฟอกชนิดผงหรือชนิดเหลว	☐ ชนิดผง	☐ ชนิดเหลว	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
9. ที่บ้านของท่านจำเป็นต้องใช้น้ำยาจัดคราบไคลทาบบริเวณคอเสื้อหาก่อนซักหรือไม่	☐ จำเป็น	☐ ไม่จำเป็น	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ
10. ท่านคิดจะเปลี่ยนยี่ห้อผงซักฟอกในการซื้อครั้งต่อไปหรือไม่	☐ เปลี่ยน	☐ ไม่เปลี่ยน	☐ อื่นๆ.....	☐ ไม่ทราบ

ผู้สัมภาษณ์.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายสรณะ วินิจชัยกุล เกิดวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2511 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยา ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2532 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย